

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Najava vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 15 K. Naročna za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdo hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udej „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, sprejemna naročnina, inserate in reklamacije.

Slovenci, na delo za samostojno jugoslovansko državo!

Mi hočemo lastno državo pod žezlom Habsburžanov, v kateri bomo sami odločevali o svoji usodi, — ta klic odmeva zdaj po vseh jugoslovenskih krajih. Veliko navdušenje za to idejo vlada povsod. Povsod se izjavljajo občine, okrajni zastopi, duhovščina žene in dekleta za združenje vseh Jugoslovanov v eni sami državi pod žezlom vladarske hiše habsburške, v kateri bo Jugoslovan sam svoj gospodar. Naši poslanci delajo na Dunaju neutrudljivo za uresničenje te velike ideje. Mi vsi pa smo dolžni jih pridno podpirati v tem delu. Najboljše podpiramo mi jugoslovanske poslance v boju za samostojno jugoslovansko državo, ako se glasno izjavimo vsi kakor en mož za združenje vseh Jugoslovanov v svobodni jugoslovanski državi. Potem se lahko naši poslanci pred vsem svetom sklicujejo na to, da oeli narod odločno zahteva, da se prejkoprej osnuje samostojna jugoslovanska država pod žezlom habsburškim, v kateri bo slovensko ljudstvo samsvoj gospod.

Zato rej pa danes glasno pozivamo vse rodoljube na Štajerskem, naj storijo takoj odločne korake, da se takoj izrečejo vse slovenske občine za združenje Jugoslovanov v lastni državi v smislu deklaracije jugoslovenskih poslancev z dne 30. maja 1917. Isto naj storijo tudi slovenski okrajni zastopi v najkrajšem času, kakor tudi č. duhovščina in druge korporacije. Podpis za jugoslovansko deklaracijo pa naj zbirajo med seboj tudi naše narodne že-

ne in narodna dekleta in sicer po župnih ter naj podpisane pole v rekomandiranem pismu pošlijo na naslov: „Uredništvo Straže v Mariboru“, odkoder jih bomo poslali naprej. Čim več podpisov je na poli, tem boljše. Za te izjave ni potrebno nobeno posebno besedilo. Napiše se naj na primer na vrhu pole tole:

„Izjava:“

Podpisani občinski odbor (ali pa: Podpisane žene in dekleta župnije I. I.) zahteva, da se prejkoprej združijo vsi Jugosloveni v samostojno jugoslovansko državo v smislu deklaracije Jugoslovenskega kluba z dne 30. maja 1917, pod žezlom slavne habsburške vladarske hiše, ker vidi edino v tem rešitev slovenskega naroda.“

Pod to izjavo naj sledijo podpisi.

Na delo torej in sicer takoj, ker odločilni trenutki se bližajo in nas morajo najti pripravljene!! Slovenski župani, na dan z izjavami za jugoslovansko državo! Slovenska dekleta, ki ste že tolkokrat pokazale, da ste navdušene za svoj mili narod, vzmetite v roke agitacijo in zbirajte podpise žen in deklet; podregajte pa tudi, kjer je potreben, občinske cíðornike, da storijo svojo narodno dolžnost. Vašim prikupljivim besedam se ne bodo mogla ustavljati srca tudi narodno zaspansi slovenskih mož!

Kaj bo z mirom?

Vse je že upalo, da bo bo v Brest-Litovsku res sklenil mir, če ne splošen mir, pa vsaj mir med Rusijo in našimi zavezniki (Avstrijo, Nemčijo, Bolgarijo in Turčijo). A popolnoma nepričakovano so dne 4. januarja prispele vesti o resnih težkočah pri mirovnih pogajanjih v Brest-Litovsku. Prišlo je do sporja, oziroma nesporazumeljenja, med sedanjem rusko vladom in Nemčijo ter zavezniki Nemčije.

Ruska vlad zahteva, naj se mirovna pogajanja ne vršijo več v Brest-Litovsku, ampak v glavnem mestu Švedske, v Štokholmu. Ruska vladpa se

izgovarja, da bi bil Štokholm kot nepristransko mesto mnogo bolj pripraven za uspešna pogajanja nego Brest-Litovsk, kateri je sedanj pod nemško oblastjo. Nemški listi so takoj zagnali velik krik proti tej zahtevi ruske vlade in načlašajo, da so očvidno Angleži nahuijskali Ruse, naj zahtevajo Štokholm kot mesto za mirovna pogajanja.

Nemški državni kancelar grof Hertling je dne 4. t. m. v glavnem odsek posanske zbornice v Berlinu izjavil, da Nemčija odklanja mesto Štokholm kot kraj za mirovna pogajanja. Nadalje je naznani grof Hertling, da očita ruska vladu Nemčiji, da poslednja krivo razlagu ruski predlog glede pravice samoodločevanja narodov. Nemčija je še, predno se je začel sklepati mir, pod varstvom svoje vojaške sile upeljala v pokrajini Kuronsko, kjer je samo 7% nemškega prebivalstva, glasovanje, kam hoče v bojoče pripadati ta pokrajina. Kuronski deželnih zbor, izvoljen potom ljudskega glasovanja pod varstvom in nadzorstvom pruskega vojaštva, je sklenil z 17 proti 12 glasovom, da hoče odslej pripadati k Nemčiji in ne več k Rusiji. Rusko in ostalo četverosporazumno časopisje očita Nemčiji, da je postopanje Nemcev glede Kuronske jasen dokaz, kako si Nemčija predstavlja pravico samoodločevanja narodov, češ: Nemčiji je le za priklopitev novih pokrajin, a resnična pravica samoodločitve narodov pa ji je deveta briga. V kolikor so ti očitki naših sovražnikov proti Nemčiji opravičeni, bodo pokazali bodoči dogodki.

Mirovni odposlanci Rusije in naših držav so sicer dne 4. jan., kateri dan bi se naj zopet pričela pogajanja, dospeli v Brest-Litovsk, a do danes, dne 7. jan., ko to pišemo, še nimamo poročila, ali so pogajanja res prekinjena ali razbita ali ne.

Naši sovražniki, t. j. četverosporazum, v katerem ima glavno besedo Anglija, niti niso odgovoriti na poziv ruske vlade, naj se do dne 4. jan. izjavijo, ali se bodo udeležili mirovnih pogajanj v Brest-Litovsku.

Angleški ministrski predsednik lojd Žorž je dne 4. jan. podal značilno izjavo, v kateri je označil angleške mirovne cilje. Lojd Žorž pravi med drugim: „Prva zahteva angleške vlade in njenih zaveznikov je popolna upostavitev Belgije s povrnitvijo Škoda in priznanjem ljudskega prava. Potem pride upostavitev Srbije in Črnejore, zasedenih pokrajin

v nekako blodišče. Pogodil sem le tedaj v svoj sram, če sem se oprijel žice našega telefona.

Ko se je pa enkrat zjasnilo nebo, nam je buknil v obraz mraz, kakoršnega poznajo le ti severni kraji. Veter nam je naganjal ledeno sapo do kosti, da so mi zašklepetali zobje, če sem se le malo upal izpod strehe. Dobro sem pretuhal vsak korak, katerega sem bil prisiljen stopiti na prostoto. Od zunaj mraz, da mi je zastajala kri; v kočuri pa me je drogal in ujedal oberst bolj nadležno kot uši.

V tem preklicanem Toporoutzu sem se do dobra ovical za nekaj let po mrazu in jezičnem biču, katerega je vihtel po meni naš škiljavi gospodar. Ded je bil še bolj zadregast, ker sta ga priklepala mraz in sneg v kletko štirih sten, da ni mogel lažiti po vasi. Preganal si je kilometre dolgega časa s centi moje potrebljivosti, katero je preizkušal od zore do mraka.

Našemu staremu ni prijalo to zimsko, brezdelno čepenje v Toporoutzu. Vedno je jadikovaje tožil, da se krši z brezdelno vojaški red. Iz našega polka bo postala s časom nepokorna delavska sodruga, ki ne bo več za vojaško službo in za boj. Dregal je tako dolgo na višjih mestih, da so ugodili ti njegovi prošnji in nas odpoklicali iz Toporoutza v znano Sadagoro. Tukaj bi naj ne izmetaval polk — streških luknenj, ampak se vežbal in uril v vojaških strokah. Novi obrest bi naj preustrojil nas dela, ce v prave vojake od pet do glave.

Sadagora je čer noviško predmestje in nekako Abrahamovo naročje. Gnezdo, zavetišče vseh bukovinskih židov. Kristjanov biva tukaj bore malo, samo pravoverni židje v dopenih kaftanah, neobritih oorazov in za ušesi nadolgo v svedrih strkoljenih las. Sadagora je slovela že dolgo pred vojno po takozvanem čudobelnem rabiju, ki je posedal tu svoj

LISTEK.

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Ta gospol bo ostal v spominu vsakemu izmed nas, kateri smo mu tlačanili in katere je bičal ter nam pripogibal hrble v prah pokorne poniznosti in strahu.

Po preteklu 21 dni artilerijskih in pehotnih bojev so se pomirili naši sosedje Rusi kar na enkrat. Pognali so na tisoče žrtev v smrt in pogibelj, a priborili si niso niti pedi zemlje.

Ko so prekinili Rusi svoje navale, smo prejeli tudi mi povelje: odkorakati iz Rarancev v sosednjo vas Toporoutz. V noči, predno smo odpotovali, smo pokopali padlega kadeta dr. Adamiča. Ob zidu ondotne cerkve sem pustil izkopati grob. Zavili smo mrlja v šotorno platno in naši pionirji so spuščali mrlja polagoma v grob.

Pogrebei so ravno sklonili globoko glave, da spustijo žrtev na dno, pa je prihuknila po zrak krogla in — pač! — zasadila se je enemu pogrebevu naravnost v glavo. Trenutno je omahnil in padel v znak v grob na mrlja. Moško krepko travi, ki je potresaval bolestno, z rokami je pulil mrljeve oblike. Grgrati in vreti mu je začelo v prsih — umiral je! Počakali smo še dočer četrt ure in zagreblji skupen grob mrlja in pogrebec.

Temu podobni prizori so se doigrali večkrat na bojišču. Krogle, ki frčajo preko bojne čerte v ozadje, so presnete nevarne, ker poljubi taka jeklena para človeka, če se slučajno srečata, naravnost v glavo ali pa v trebuh. Na tem ponočnem pohodu

Rarancz v Toporoutz smo izgubili: na ta način nekaj mrtvih in precej ranjencev.

Tako razsežne vasi kot je Toporoutz, nisem zasledil nikjer. Je kar celo slammnostreho mesto, po katerem mora romati človek nekaj dni, predno se mu privadi v toliko, da se potem spožna in lahko pogodi svoj stan. Vas diči krasna pravoslavna cerkev. Moderna stavba, dozidana v letu 1914. Po velikosti in ličnosti presega ta božji hram pač vse pravoslavne, kar sem jih kedaj videl.

V Toporoutzu smo se nastanili, da bi popravili in pokrpal vsled bóbnečega ognja poškodovale in porušene postojanke. Ne bom hvalil po nepotrebem svojega regimenta, a bodu mi pribito v čast: ni umel pač nikdo tako lepo graditi streških zakopov kakor ravno naši ljudje. Radi te naše vrline in prednosti smo romali po celi Galiciji in Bukovini, da popravimo in prenaredimo postojanke. Seveda so naši siromaki kleli to svojo umetnost, ki jim je brusila pete, izžemala potne srage in jim iztiskala krvave žulje. Je nekaj bridkega: delaj, robotaj in se trudi po živinskem noči in dan. Ko si pa enkrat izkopal in opremil svoj kot, kamor bi lahko položil — svojega rojstva utrujene ude, pa: hajdi naprej! A na tvojem prostoru pa bo počival kdo drug, ki se ni trudil in ni delal. S popravljanjem in kopanjem teh streških jarkov smo se ukvariali skoro celi leti 1915 in 1916. So nam pač rekali, da smo dobrni delavci, a slabli vojaki. Trpeti smo pa moralni kot vojaki in delavci.

V Toporoutzu je začelo tudi snežiti in snežilo je kar ves teden dan in noč. Bril in tulil je severni veter ter kolobaril in gromadil sneg v eprehodne zamete. Naši ljudje so razmetavali sneg, delali čazi, pa je bilo vse zastoni, ker je prehudo mejo. Sneg in zamete so pretvarjali že itak ogromno vas

Francije, Italije in Rumunije ter popolno odpravljena tujih armad iz teh ozemelj. Popraviti se morajo krivice, storjene posameznim narodom in državam. (Tukaj misli lojd Žorž na krivice, ki jih je baje storila Nemčija raznim državam tekom vojne.) To je temeljni pogoj stalnega miru. Franciji se mora praviti škoda, napravljena v vojni leta 1870-1871. Če sedanj vladajoči krogi Rusije nastopajo po svoje brez ozira na zaveznike, tudi nimajo sredstva, da bi začrnil nesrečo, ki bo Rusijo gotovo zadela. Potrebna je za vse poljske pokrajine neodvisna Poljska. Razkosanje Avstro-Ogrske ne spada k angleškim vojnim ciljem. Avstro-ogrsko narodnosti pa morajo dobiti resnično avtonomijo. Tudi italijanske zahteve po združenju njih rojakov se morajo izpolniti. Isto velja i za Rumunijo. Če se bodo i z polnile te opravičene zahteve, bo Avstro-Ogrska moč, ki bo pospešila mir in svobodo Evrope, dočim je sedaj samo orodje obsojevredne pruske vojaške sile! Anglija tudi nima ničesar proti obstoji Turčije s Carigradom kot glavnim mestom, a zahteva se za vse ladje prost prehod iz Črnega v Sredozemsko morje. Nadalje zahteva Anglija, da dobijo narodi turških pokrajin: Arabije, Armenije, Mezopotamije, Sirije in Palestine posebne narodne slobodnosti. O bivših nemških kolonijah naj odloči posebna komisija, ki se mora ozirati na želje prebivalstva teh pokrajin. Anglija hoče stalen mir, a se morajo v leto svrno poprej izpolniti trije pogoji: Varovati se mora veljavnost sklenjenih pogodb, uveljavljati se mora pravica samoodločevanja narodov in omejiti se mora oboroževanje ter možnost zopetnega izbruha vojne.

Francoski ministrski predsednik pa je isti dan izjavil, da se hoče Francija v družbi z Anglijo, Italijo in Ameriko boriti naprej do popolne zmage in do poraza Nemčije.

Iz tega je razvidno, da je malo upanja, da bi se sedaj sklenil mir, kakoršnega si želi Nemčija. Vprašanje o samoodločbi narodov bo igralo pri mirovnih pogajanjih, ali se že ista vršijo sedaj ali kasnej pozneje, najvažnejšo ulogo. Ruska vlada vstraža pri tej zahtevi, istotako tudi Anglija. Stališče Nemčije in Avstrije glede samoodločbe narodov še ni popolnoma jasno označeno. Upamo pa, da bodo naši državniki v tem vprašanju celo prekosili naše sovražnike in bodo dovolili Slovanom in drugim tlačenim narodom iste pravice kot Nemcem i Mađarom. Slovani smo v vsakem oziru tekom cele vojne izvrševali v polni meri svoje domovinske in državlanske dolžnosti in torej smemo s popolno pravico zahtevati svojo narodno samostojnost in svobodo. Mi Jugoslovani smo bili in hočemo vedno ostati zvesti habsburški vladarski hiši, a dati se nam mora zaželjena svobodna Jugoslavija pod žezlom cesarja Karla I.

Nove ravnalne cene za vino.

Glede cen za vino nas je prosilo več vinogradnikov, naj še enkrat pojasnimo v „Slov. Gospodaru“, kako je razumeti ravnalne ali primerne cene, ki jih je določila dunajska osrednja komisija. V naslednjem prinašamo strokovnjaški spis kranjskega kle-

sedež, svoj gradič. Bil je to žid, ki se je odlikoval po svoji izvanredni modrosti, načrtenosti in prelkanosti.

Judje so ga čislali, spoštovali, da, naravnost običevovali kot preroka. Kar so za nas Slovence Marijine božje poti, je bila Sadagora, gradič čudotvornega rabija, za žide. Romali so k njemu na tisoče, da so poslušali iz njegovih preroških ust nauke in nasvete. Prerok je bil seveda bogatin in stanoval je v lično bogatem gradiču kot kak malik. Ko je zatisnil stari čudotvorenec pred leti oči, je prešla njegova vsemmodrost in vseveda na njegovega nečaka. Ta je bil star tedaj, ko je izbruhnila vojna, komaj 17 let, da kljub mladosti je bil malibog bukovinskega židovstva. Prerški stolec so mu izpodmalknili Rusi, ki so leta 1914 zasedli Sadagoro. Čudodelnik jih ni čakal v svojem kraljestvu, ampak jo je potegnil na Dunaj, kjer še menda danes kramari ter trži svojo v zvezde kovanu modrost. Rusi so mu oplenili njegov gradič do golih reber. Sploh vsa Sadagora je trpela močno vsled ruskega načala.

V tem mestu je velika ulanska vojašnica, ki je vsled sovražne zasede močno poškodovana. V leto razdrapano kasarno so vtaknili naše vojaštvo z nalogom, da si naj mi sami razvaline popravimo in po-krapmo.

Oberst se je nastanil s celim štabom v šoli. Tukaj se je započelo po dveletni vojni vežbanje ter ekserciranje, da so pokale vsakemu kosti. Stari se je zaklel, da nas bo preustrojil v vzor-vojake. Vsakoj jutro sem spremljal gospoda na vežbališče, kjer se je zadiral in zmerjal častnike in vojaštvo. Občudoval sem pogostokrat našega očma, kako je zapazil na vežbališču že od daleč vsako nereditost. Komaj s' je prijezdila h kaki kompaniji, pa je že kričal na km oddaljenosti:

„Temu možu manjka knof!“

„Ta ima predolge lase!“

„Oni nima pravilno zvite očede itd.!“

„Sem se ojunačil in ga vprašal, kako da on li

tarskega nadzornika g. B. Skalicky. Priznani strokovnjak piše:

Dunajska centralna komisija za preskušanje cen je dosedanje ravnalne cene za vino razveljavila in je v vseh avstrijskih deželah določila sledeče nove ravnalne cene za srednje vino:

Za srednje vino avstrijskega izvora pri prodaji po pridelovalcu od kleti pridelovalec za hektoliter 300 K.

Za srednje vino avstrijskega ali ogrskega izvora pri prodaji v vseh kronovinah izvzemši Češke: a) za veletrgovino: za vino v sodih belo 375 K, rdeče 395 K za hektoliter; za vino v steklenicah po sedem desetink litra belo 4 K 20 v, rdeče 4 K 30 v za steklenico;

b) v gostilni ali v nadrobeni trgovini: vino iz sodov, belo za liter 4 K 60 v, rdeče 4 K 80 v; za vino v steklenicah po sedem desetink litra, ako se prodaja gostom za porabo v gostilniškem prostoru, belo 5 K 80 v, rdeče 5 K 90 v za steklenico, ako se pa prodaja čez ulico, oziroma v trgovini na drobno, belo vino 5 K, rdeče 5 K 10 v za steklenico.

Za vino, ki ga toči pridelovalec „pod vejo“, je določena cena 3 K 20 v za liter.

Za srednje vino se smatra vino, ki je po izgledu, duhu in okusu brez napak in ima kot belo vino 9–10, kot rdeče vino (črnina) 10 do 11 volumnih, t. j. prostorninskih odstotkov alkohola. Za vino, ki so šibkejša kot srđnja, veljajo pri prodaji po pridelovalcu od njegove kleti naslednje ravnalne cene:

Ako ima belo vino 8–9, oziroma rdeče vino 9–10% alkohola, 270 K za hektoliter; ako ima belo vino 7–8, oziroma rdeče 8–9% alkohola, 240 K za hektoliter; ako ima belo vino 6–7, oziroma rdeče 7–8% alkohola, 210 K za hektoliter; ako ima belo vino 4–5, oziroma rdeče 5–6% alkohola, 150 K za 1 hektoliter.

Za vino iz naravnost rodečih, amerikanskih vrst grozdja, n. pr. Izabela, ali pa iz drugih manj vrednih sort je določena cena 100 K za hektoliter.

Kakšen razloček je tedaj med prej postavljenimi in sedanji ravnalnimi cenami? Prej postavljena cena za srednje vino je bila za pridelovalca pri nas enaka kot sedaj, t. j. 300 K za hektoliter od kleti. Ni pa bilo povedano, kaj da je razumeti pod izrazom srednje vino. Sedaj nam predpis jejasno pove, kaj da je razumeti pod srednjim vinom, namreč vino brez vseh napak, ki ima, ako je belo, 9–10, ako je rdeče ali črnina 10–11 prostorninskih ali voluminskih odstotkov alkohola. Naša boljša, pozne trgana bela vina so letos gotovo dosegla in celo prekoračila to množino alkohola (9–10%). Rdeče vino ali pa črnino bo pri nas redkokje dobiti, da bi imela nad 10% alkohola, tedaj bo redkokje mogoče zahtevati za njo na podlagi predpisanih cen po 300 K za hektoliter. Največ bo pri nas dobiti rdečega vina z 9–10% alkohola, za katerega pa je določena cena 270 K za hektoliter.

Iz vsega tega vidimo, da so vinske cene, določene z novo naredbo osrednjega urada za preskušanje cen, za pridelovalca znatno znižane.

Cene pa, ki veljajo za vinskega trgovca in za gostilničarja, oziroma za nadrobno trgovino, so bistveno drugače urejene kot s prejšnjo naredbo.

Medtem ko je smel trgovec ali gostilničar po-

zapazi vse te malenkostne pomanjkljaje koj na prvi pogled. Lepo mi je odgovoril in me dobro podučil tako-le:

„Če imate nalog pregledati veš regiment, si morate celo inšpekcijo razdeliti. Jaz n. pr. pogledam pri vsaki stotniji na kaj drugega. Si določim: Tušaj bom zasaj oči samo v knofe, tamkaj le v puške, zopet drugod samo v nahrbtne itd. Pri tem takoj razdeljenem opazovanju takoj zapazim: Halt! Temu možu manjka to, onemu to itd. Seveda, častniki in ljudje misljijo, da sem vsegaviden, če založim enega pri pomanjkljivih knofih, drugega pri predolgih lasih itd.“

Stari je bil zvit po lisičje. Meni je zaučkal na navaden delavnik sv. mašo s pridigo na prostem pri 27 stopnjah mraza. Sem menil, da se mi morajo posmoditi ušesa, nos ter prsti, pa sem prestal le preizkušnjo brez vsake osmode jaz, častniki in mošti. Muštral nas je gospod z neizprosljivo strogostjo cele tri tedne, da smo stali kot sveče ravno in se vedeli vsi mirovno vojaško. Iz delavcev smo se prelevili v sneg in mrazu v vojake, ki bi se bili lahko kosali, kar se tiče kretanja, s samo dvorno stražo cesarskega Dunaja. Strogost in pokorčina ste dve prekli, s katerima se oklešti s časom vsak nered in nepotrebna razvada.

Že zgoraj sem bil omenil, da je v bližini Sadagore bukovinska prestolica Černovice. Za našega vežbanja v Sadagori sem večkrat poselil to lepo mesto. Leži ob Pruthu in je pozidano na in krog holma. Notranjščina mesta je lična, snažna in prikupljiva. Zastopane so v mestu vse avstrijske narodnosti; govorit se pa izvečine le nemški.

Največji ter trajen utis je napravila na mene palača černoviškega metropolita in pravoslavna katedrala. Cela ogromna stavba je stala državo na milijone. Pravoslavni popje so bili z menoj prijazni in so mi razkazali vse zanimivosti in dragocenosti in povabili so me celo k svoji mizi, kjer sem nezabavo dobro jedel, pil in se prisrčno zabaval.

Prej pribiti k nakupni ceni gotove odstotke kot zasiužek, se mu zdaj brez ozira na nakupno ceno prodajne cene za vino naravnost predpisujejo. Seveda so te cene le ravnalne in zato se smejo prekorati, ako more prodajalec, boditi da je pridelovalec, trgovec ali gostilničar, to zvišano ceno primerno utemeljiti, oziroma zagovarjati. Zlasti bo pa lahko zahteval vinogradnik primerno višje cene za fina, sortirana bela vina, ki imajo gotovo nad 10 volumnih odstotkov alkohola. Takih vin bo letos precej, posebno tam, kjer se niso vinogradniki s trgovijo prenaglili. Podpisani je sam v novomeški državni trnici, ki leži na mestnih njivalih, pridelal mošt, ki je kazal 20% sladkorja, kar odgovarja 12% alkohola. Seveda je bil ta mošt iz finih vrst, pozno potrgane za grozja.

Ker so tedaj vinske cene sedaj urejene po množini alkohola, ki ga vino vsebuje, je treba tudi to stran nekoliko pojasniti.

Iz sladkorja v moštu se razvija pri kipenju alkohol. Ako ves sladkor pokipi, ima vino več alkohola, kakor če le deloma pokipi in če ostane vino še sladko, kot se je to letos pri mnogih naših finih vin zgodilo. Taka sladka vina po nižjih cenah zahtevati bi bilo nepravilno. Sladkor se v tem slučaju mora preračunati na alkohol, pri čemer se vsak odstotek sladkorja računa za 6 desetink % alkohola.

Iz enega kilograma sladkorja v moštu se namreč razvije pri kipenju približno pol kilograma ali 6 desetink litra alkohola. Mošt, ki je n. pr. kazal po klosterneburški moštni tehtnici 15% (t. j. 15 kilogramov sladkorja v 100 litrih mošta), bo dal, kadar bo popolnoma pokipel, vino, ki bo imelo 15krat šest desetink, t. j. (15krat 6 je 90 : 10) 9 prostorninskih (volumnih) % alkohola, ali drugače rečeno, 9 litrov alkohola v 100 litrih vina. Tako belo vino, če je sicer brez napak, bi smel tedaj prodajati vinogradnik po 300 K hektoliter od kleti, vinski trgovci pa po 375 K hektoliter, gostilničar pa po 4 K 60 v liter.

Rdeče vino v tej kakovosti bi smel vinogradnik prodati samo po 270 K hektoliter, seveda tudi vinski trgovci in gostilničar primerno ceneje kot belo.

Kdor ima moštno tehtnico in je mošt tehtal, ta si bo tedaj lahko izračunal, koliko alkohola da ima njegovo vino in po čem ga sme prodati.

Kdor pa tega ne ve, mora alkohol v vinu dočišči.

Najbolj zanesljivo ali natančno se določa alkohol v vinu s pomočjo destilacije ali pa s pomočjo ebulioskopa. Na ta način alkohol določati pa zlasti vinogradnik ne bo mogel, ker je k temu treba ne le potrebnega znanja, temveč tudi dragih aparativov.

Za to so kompetentna kmetijska preskušališča (n. pr. v Ljubljani in v Graču). Tudi podpisani je pripravljen, kolikor mu čas dopušča, proti primerni odškodnosti prevzeti tako natančno določanje alkohola v vinu. (Opomba uredništva: Štajerski vinogradniki se lahko v tem oziru obračajo na dejelno kmetijsko šolo v Št. Juriju ob južni žel., na vinarsko šolo v Mariboru, ali pa na državnega kletarskega nadzornika g. Riharda Petrovan v Mariboru.)

Za navadno pa bode zadostovala priprosta naprava, ki jo pod imenom vinomer ali vinometer prodaja Kmetijska družba v Ljubljani. Z vinomerom se da vino na alkohol preiskati jako hitro, v par minuti.

Černovice zaslужijo res, da si jih človek vsaj enkrat ogleda. Pač pa je moralno življenje za časa vojne pod ničlo. Ni čuda, ker leži mesto oddaljeno od fronte komaj dobrih 12 km in je zbirališče vse moške in ženske propalosti. Več žrtev nego vse bukovinski boji so zahtevale in požrle v tej vojni Černovice.

Iz Sadagore so nas odposlali ob bukovinsko-rumunsko mejo, v selo Buda-Mahala. Tukaj ob rumunski meji sem našel meni nerazumljivo mešanico. Navedno ležijo po dve vasi jedna tik druge; jedna je čisto rusinska, druga rumunska. Prebivalci že bivajo stoletja skoraj skupaj, a Rumun ne razume Rusina, Rusin ne Rumuna, pa vendar le izhajajo, se ne zatirajo med seboj in se ne sovražijo. V te naselbine bi naj poromali v šolo naši Nemci, da bi si zasadili v srce, kaj se pravi: Ne zatiraj soseda, če tudi ti ni brat po jeziku in mišljenju.

Ob rumunski meji je poveljeval svojo brigado, dolgo časa znani oberst Papp. Ko smo dospeli tjekaj mi, je odšel Papp na dopust; vodstvo ondotne bojne čete je prevzel za 21 dni naši stari. Dva bataljona našega polka sta zasedla postojanke, štab pa se je nastanil v rumunski vasi Mahala.

Rusi so bili oddaljeni od naših zakopov več nego 1000 korakov, radi te razdalje je vladal mir med obema strankama. Tuintam je počil kak strel iz topa, da nas je opomnil: Še ni prifral iz Noetove barke vojne mirovni golobček.

Postojanke so bile izkopane vzorno in lepo okusno opremljene. Jarki strelski kot dohodni so bili vsi prepleteni z vrbovim šibjem. To pletenje pa ni bilo izvršeno po vzorcu naših plotov, ampak naravnost umetno z raznimi okraski iz rdečih, rumenih in belih šib. Častniške podzemeljske kolibe so bile urejene skoraj razkošno in razsvetljene električno. Ta električni tok je bil napeljan po kablu pod zemljo iz Černovic.

(Dalje sledi.)

tah, seveda ne tako natančno kot s prej imenovanimi aparati in je napaka do 1% alkohola in še čez lahko mogoča.

Razne politične vlasti.

A v s t r i j s k a d ržavna zbornica bo kaje sklicana na 22. jan. Tudi v tem zasedanju čaka zbornico ogromno dela, kajti vlada ji bo predložila celo vrsto važnih zakonskih predlogov. Govori se tudi o raznih bodočih sremembah na ministarskih sedežih. Koliko je resnice na tem, bo pokazala bližnja bodočnost. Proračunski odsek avstrijske državne zbornice bo baje imel svojo prvo sejo v tem letu dne 16. jan.

A v s t r i j s k e d e l e g a c i j e b o d o s k l i c a n e v drugi polovici meseca januarja. Ar mandni odsek avstrijske in ogrske delegacije bo pa baje sklican že na dne 14. jan.

V s e n e m ſ k i p o s l a n e c W o l f i n p r uſki poslanec dr. Wildgrube prijejata po avstrijskih mestih agitačne shode proti sporazumnemu miru. Poſlanec Wolf hujska na teh zborovanjih proti slovanskim zahtevam, Prus Wildgrube pa navdušuje vſenemce in nemške zagrizence za nadaljevanje vojske, in proti nameravanemu miru. Prihodnje dni se bodo vrſili taki shodi tudi v Gradcu in v Mariboru. Nabi nemškutarji in vſenemski pohlepneži odrekajo Slovanom narodne pravice in zahtevajo, naj ostanemo na vſe veke sužnji Nemcev in Mađarov. Hujskanje proti miru in za nadaljevanje vojske je na vſenemški strani vedno večje. Ti ljudje se iz slepega sovraſtva proti vſemu, kar ni nemškega, potegujejo za to, da bi se krvava vojska nadaljevala, da bi narodi izkraveli in bi prišlo do gospodarskega poloma, samo da bi bilo uresničeno njih upanje po svetovnem gospodstvu. Čudimo se, da avstrijska vlada dovoli, da se ljudstvo na shodih hujska za vſenemške načrte in da smejo celo tuje agitirati po avstrijskih mestih za nadaljevanje vojske, proti sporazumnemu miru in proti pravici samoodločevanja nenemških narodov. Kaj bi neki storila nemška vlaða, če bi avstrijski slovanski poslanci šli v Nemčijo agitirat za uresničenje slovanske misli?

Na Hrvatskem pridobiva misel za ujedinjenje vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v skupno samostojno državo vedno več tal. Zagrebška duhovščina je podpisala jugoslovansko deklaracijo; njej so sledili volilci mesta Varaždin in veliko štavilo mest, trgov in občin. Madžari bi radi prisilili hravtske delegate, da bi se izjavili proti deklaraciji, ti pa so to zahtevo odklonili. Misel ujedinjenja prevladuje vedno bolj. Jugosloveni se vedno bolj bližajo uresničenju velike naše misli.

V Pragi so na dan sv. Treh Kraljev zborovali voditelji češkega naroda, vsi češki državni in deželni poslanci. Sklenilo se je, da Čehi prejkoleslj vstrajajo pri svoji državnopravni izjavi z dne 30. maja 1917, v kateri se je zahtevalo, da se mora obnoviti v okvirju Avstrije staro češko-slovaško kraljestvo. Zahteva se samoodločitev narodov.

Na Ogrskem pridobiva nasprotstvo proti Avstriji vedno več tal. Ministrski predsednik Wekerle je sestavil program, po katerem bi Madžari dobili svojo lastno samostojno armado in svojega vojnega ministra. Nemški poveljevalni jezik bi se naj edpravil; skupen bi ostal samo še generalni štab. Lektor v vojaškem oziru, tako stremijo Madžari tudi za tem, da bi se čim bolj osamosvojili tudi v gospodarskih zahtevah. Minister za prehrano grof Hadik je odstopil, ker ni zadovoljen z ugodnostmi, ki jih je dala ogrska vlada Avstriji glede dobave žita in drugih živil. Hadik celo zahteva, da bi naj Avstria sama dala klavno živino, ki jo rabi armada na italijskem bojišču. Ogri plačajo k skupnim državnim potrebščinam samo 36.4%, Avstria pa 64.6%. Pravie pa bi pri državni upravi radi imeli Madžari kar 64.6%.

Na Španskem bodo imeli prihodnji mesec nove volitve v državni zbor. Kralj Alfonz je razpuštil državni zbor, kateri ni maral več dovoliti vladu državnih potrebščin. Prostozidarji in prekučuhni so bale dobili iz Francije in Amerike več milijonov za volilni boj. Tudi katoliška stranka se prav pridno pripravlja za ta boj.

Savinjsko okrožje Zveze slovenskih deklet.

Takšnega dneva, kakor je bil 6. januar, že dolgo ni videlo Savinjsko očrožje slov. deklet Mo goče je že kdo mislil, da je že zaspalo spanje pravičnega a ta dan je pokazal, da še živi. Vključ budemu mrazu in vetrju, ki je metel ta dan s snegom, so prihitela zavedna slovenska dekleta iz raznih župnij Savinjske doline v prijazni Sv. Peter, kjer se je vršil dekliški shod združen z občnim zborom. Treba je samo bilo naznaniti, da prideta poslanec g. dr. Korošec in prlubljeni orator mladine g. dr. Hohnjec, in navdušenja zahod ni manikalo.

Ob 9. uri je bilo cerkveno opravilo. Pridigoval je g. dr. Hohnjec, sv. mašo pa je daroval g. poslanec dr. Korošec. Po sv. opravilu je bilo zborovanje v natlačeno polni dvorani Društvenega doma. Prvi je govoril g. dr Korošec, ki je z jasno in odločno besedo razpravljal o trpljenju jugoslovanskega naroda, o njegovih velikih ciljih in prelepih upih. Navduševalen je bil tudi govor vlč. g. dr. Hohnjeca, ki je govoril o nalogah, ki jih ima ženstvo, zlasti ženska mladina izvršiti v sedanjem velikem času. Predsednica Marija Drev se je v imenu zbranih zborovalk zahvalila vlč. g. govornikoma in nas opominjala, naj bi dekleta Marijinih družb in Dekliških zvez bile zgled drugim in naj bi sploh slovenska dekleta delala čast našemu narodu, nikjer pa ne sramete. Kerlih Francika iz Sv. Petra je orisala lepoto Marijinega znaka, pred katerim naj bi izginile vsake druge lepotije. Josipina Škrbec iz Vranskega nas je navduševala za oprostitev našega naoda, kar je že v preroškem duhu opeval rajni pesnik Simon Gregorčič. Naža Perc iz Celja je v ognjevitih besedah pozivala dekleta na delo za jugoslovansko deklaracijo. Tanica Julijana Ocvirk je podala kratko poročilo o delovanju Savinjskega okrožja. Na to je sledila volitev odbora. Na želje zborovalk se je potrdil stari odbor.

Da se je zborovanje tako veličastno vršilo, se moramo razen vlc. gg. govornikov zahvaliti tudi vlc. g. dr. Jančiču, ki so nam preskrkeli prostor, ter nas razveseljevali s petjem in z godbo, s kakoršno se ne more ponašati cela Spodnja Štajerska. Pod spretnim vodstvom g. kapelnika so proizvajali zares krasne točke v cerkvi, kakor pri zborovanju, da se nam je dozdevalo, da smo na kakšnem mestnem koncertu, ne pa pri Sv. Petru.

Z navdušenostjo smo se razšle, in vsaka si je želela: Dal Bog še več takih dnevov!

Fedenske novice

Nov lavantinski kanonik. Cesar je imenoval
špirituala v mariborskem bogoslovju č. g. dr. Ma-
ksa Vraber za kanonika lavantinskega [stolnega
kapitelja. Novi kanonik je bil rojen 9. oktobra
leta 1877 v župniji Kapia grške škofije, v ma-
nika posvečen 1. 1901

Bela žena. V Zagrebu je dne 24. decembra umrl mizar Josip Dušić, oče č. g. Josipa Dušića, kaplana v Trbovljah. Naše odkrito sožalje!

Muropoljske Slovenke za ujedinjenje Jugoslovjanov. Načeliku Jugoslovenskega kluba dr. A Korošcu so poslale vrle slovenske mladenke in žene iz Bučečove na Murskem polju naslednjo izjavno: Citajoč izjave naših zavednih rodoljubk v Ljubljani in po drugih slovenskih krajih, nas navdaja iskrena domovinska ljubezen in želja po bližajoči se svobodi. Da, tudi me muropoljske Slovenke slovesno izjavljamo ter pred širnim svetom priznavamo, da želimo ujedinjenja našega slovensko-hrvatsko-srbskega naroda pod habsburškim žezлом. — Usodepolna vojska nam s kruto silo grabi naše ljubljene može, očete in brate, a kljub temu nas doma ostale napadata beda in trpljenje. Kri naših mož in mladeničev in trpljenje nas slovenskih žen in deklet, bodi nam odkupnina za rešitev našega ljubljenega naroda. Zategadelj zahtevamo kot varuhinje slovenskega doma v svojem imenu kakor v imenu naših dragih bojevnikov in otrok, za naš že dolgo tlačeni narod ujedinjenja, samostojnosti in neodvisnosti Izrekamo tem rotom najlepšo zahvalo našim vrlim narodnim poslancem za njih trud in neustrašenost ter jim želimo nad vse srečen usreh v novem letu! — Bučečovec, dne 2. januarja 1918. — Lojzika Domanjko, Ložika Kosi. Sledi 120 podpisov žen in deklet občine Bučečovec.

Starotrške Slovenke za samostojno Jugoslovijo. Z občudovanja vrednim navdušenjem so se izjavile za majniško deklaracijo naših poslancev tudi žene in dekleta starotrške župnije. Namesto mož, očetov in bratov, ki še vedno krvavijo na bojišču zamilno očetnjavo, so storile žene in dekleta, kar b' sicer storili naši junaki. Kot zveste varuhinje slovenskih domov prosijo v izjavi naše vrle poslance, najzastavijo vse svoje sile za uresničenje dr. Krekovih idej: za samostojnost mile Slovenije pod mogočno vladjo ljudomilega cesarja Karla I. Ob tej priliki se darovale za Tiskovni dom v Mariboru kot dobrotnik 201 K. Slava jim!

Za jugoslovansko deklaracijo so se še izjavile naslednje slovenskoštaferske občine: Bezina, okolice Konjice, Gomilsko, Kokarie, Solčava, Grajska vas, Frankolovo, Brezje, Ljubnica, Ivanševci pri Radgoni, Dolena pri Ptuju in vse občine rajhenburške okolice: Anže, Armeško, Blanca, Brezje, Gorica, Senovo, Raztez in Stolovnik. Društva: Zveza jugoslovenskih železničarjev podružnica Maribor in trboveljska društva: Orel, Bralno društvo Jugosloven-

ska strokovna zveza, Dekliška Zveza in vse druge katoliško-narodne organizacije v Trbovljah. — Za jugoslovansko deklaracijo se je izjavila tudi č. duhovština braslovške dekanije in posojilnica v Križevcih.

Za Jugoslavijo se je izrekla tudi občina Dolena, pri Ptuju, največja v župniji Sv. Trojice v Halozah, s sledečo izjavo: „Z veseljem pozdravlja podpisani občinski odbor deklaracijo poslancev Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 za združenje vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v samostojno državo pod habsburško krono. V tem stojimo vsi kakor en mož za našimi poslanci, ker gledamo kot kmete vsak čas z ogorčenjem, kako nam v našem okraju reka Dravinja razdira njive in trga travnike, a Štajerska vlada se ne zmeni za naše potrebe, med tem ko dobro vemo, da so povsod tam, kjer prebivajo nemškutarski kmet, vode regulirane in je dovolj cest in železnic: v jugoslovanski državi pa so nam zagotovljeni pogoji za kmečki gospodarski napredok in naše narodne pravice. Tudi izreka odbor prav srčno zahvalo našemu presvitemu cesarju Karlu I. in papežu Benediktu XV. za neumorno prizadevanje, da bi kmalu prišel konec strašni vojni in nastopil za Avstrijo časten in za vse narode pravičen mir. Občina Dolena, dne 27. grudna 1917.“ Sledijo podpisi župana in vseh 11 svetovalcev in odbornikov. — Kot eden izmed podpisanih kmetrov še pristavim k gornjemu: Kje pa ste druge občine trojičke župnije in sploh ptujske okolice? Ali ste slepi in gluhi za vse, kar delajo z nami slovenskimi kmety ne samo iz Gradca ven, ampak še posebno ptujski okrajni zastop, ki gradi na naše stroške ceste največ le k posestvom ptujske gospode, ki z našim denarjem le svoje gospodari, v zahvalo za to pa nas vodi za nos, se celo postavi v službo „Štajerca“ in nas okoličane zvito v Ptuj sklicuje, da se naj udeležujemo štajerčijanskih shodov in z občinskim pečati vdarimo proti svojemu lastnemu narodu? Ali si boste dali vse to še za nadalje dopasti? Vse te krivičnosti in zasramovanja slovenskega kmeta se bodo nehala, ko bomo združeni v svoji državi pod avstrijskim cesarjem. Ali vam o tem še ni oči odprli dopis slovensko-štajerskega kmeta v 50. številki „Slov. Gospodarja“ z dne 13. dec. 1917? Recimo tedaj vsi: Do sem in ne dalje! Krivic in stiskanja nam Slovencem nasproti je mera polna! Podpišimo se vsi za Jugoslavijo, ker le s skupnim nastopom bomo močni!

Naša deklaracija. Naša jugoslovanska deklaracija leži „Stajercu“ hujše v kosteh, kakor najhujši revmatizem. Izjave za deklaracijo, katere se od dne do dne množijo tako, da bodo kmalu tvorile veliko izjavo celokupnega našega naroda, prizadevajo njegovim nemškutarskim kostem in njegovi prodani duši neznosne bolečine. Da bi si jih nekoliko olajšal, bi rad zmanjšal pomen in število deklaracijskih izjav. Pravi, da danes za jugoslovansko deklaracijo glasuje par zapeljanih nevednežev, ki se jim hlačice tresejo pred vojaščino in ki mislijo, da jih bodo politični pop ali advokat od te domovinske dolžnosti rešil. No, no, junaški „Štajerc“, kje pa so tisti, ki se jim hlačice tresejo pred vojaščino? Ali so to slovenski možje in mladeniči, ki so se vojskovali in se že vojskujejo na bojišču ter so se pred vsem svetom izkazali kot najboljše med najboljšimi? To so tisti mnogoštevilni Nemci in nemškutarji v Ptuju, Mariboru in v drugih spodnještajerskih nemškutarskih krajih, ki so oproščeni vojaščine, ker nimajo dovolj močnih in trdnih hlač. Na nemškutarsko nesramnost pa naj naše občine, družbe, društva in posamezniki edgovorijo z mnogo- in polnoštevilnimi izjavami za našo deklaracijo. Naj se nemškutarjem le tresejo hlačice pred jugoslovansko državo!

Podel lažnjivec. „Štajerc“ si je v svoji po-
ptujskem šnopsu smrdeči glavi izmislil laž, da je
„Slovenski Gospodar“ vojake 87. pešpolka imenoval
šnopsarje. Mi smo že večkrat pozvali „Štajerca“, da
naj dokaže, kedaj smo to storili. Na te pozive „Šta-
jerc“ molči. Dokazati ne more, ker ne „Straža“ ne
„Gospodar“ tega nista nikdar storila, ker preveč s-
poštuje slovenske junake slavnega našega polka,
ki so na bojišču z neštetimi čini proslavili ime na-
šega naroda. Kljub temu ptujski šnopsarski lump la-
že naprej. Nemškutarstvo je globoko padlo, da pre-
bira in prenaša tako lumparsko lažnjivi list. To so
zasebno nemškutarstvo, kultura, življenje, laž-

Okrajni glavar Weiss gre. Mariborski okrajni glavar dr. Adam Weiss pl. Schleussenburg je poklican v službovanje v ministrstvo za socialno skrb. Slovenci za glavarjem Weissom ne bomo jokali. Njegovi ožji prijatelji in svetovalci so bili protestantski pastor Mahnert, advokat dr. Mravlag, major Krammer, baron Bach, urednik Jahn in enaki „prijatelji“ Slovencev. Glavar Weiss si s svojim postopanjem ni znał pridobiti srce slovenskega kmetskega prebivalstva. V začetku vojske je bilo preganjanje Slovencev ravno v mariborskem glavarstvu najhujše. Naše najboljše rodoljube so gonili v ječe, nemška poulična druhal jih je tepla, suvala, opljuvala in sramotila. Glavar Weiss je vse to mirno gledal. Kdo je bil glavni krivec teh nečuvenih preganjanj nedolžnih. Avstriji vedno zvestih Slovencev, bo gosp. Weiss vedel najboljše. Njemu bo tudi najbolje znano, kdo ni storil ničesar v obrambo nedolžnih žrtv in za to, da se ta nesramna preganjanja ustavilo. Slovensko ljudstvo do glavarja Weissa ni imelo niti zaupanja in zato sprejemo vest o njegovem odhodu

z zadovoljstvom. Pričakujemo, da se bo s preiskovalno svetilko posvetilo tudi še kam drugam in da tudi druge enakovrstne in še višje krivce zadene zaslužena kazen.

Mariborsko narodno ženstvo zbira te dni po mestu podpise za jugoslovansko deklaracijo. Pričakujemo, da bodo vse gospe in gospodične brez vsake razlike stanu storile svojo narodno dolžnost. Podpisovalna pola se dobi tudi v naši tiskarni.

Seznam darov za Tiskovni dom priobčimo prihodnjih.

Posnemanja vredno navdušenje za Tiskovni dom. Župnija Gornja Ponikva šteje samo 700 duš, a je nabrala za Tiskovni dom 1000 K. Župljani pozajajo potrebo takega Doma za Slovence, zato so tako pridno prispevali. Slava jim! Darovali so po 1 K: Jelen Marjeta, Kale, Ograjenšek Melhior, Stobenik, Es Neža, Marof, Razdevšek Franc, Vrhe, Razdevšek France, Vrhe; po 2 K: Kuder Neža, Kale, Vasle Alojz, Stobenik, Kos Katarina, Studence, Verboten Fr., Gornja Ponikva, Neimenovana, G. Ponikva, Jelen Barbara, Grče, Jelen Joreta, Kale, Tkavc Roz., Kale, Jelen Antonija, Kale, Rezman Marija, Studence, Jelen Franca, Sp. Ponikva, Verzelak Ant., Grče, Cokan Miha, Stobenik, Malovšek Barb., Vrhe, Lednik Antonija, Vrhe, Jezernik Jakob, Kale, Storjan Marija, Grče, Kos Jozefa, Studence, Verdev Ana, Grče, Jelen Jože, G. Ponikva, Verdev Mar., Vrhe, Neimenovan, Vrhe, Razdevšek Franca, Vrhe, Rezman Roza, G. Ponikva; po 3 K: Praprotnik Terezija, G. Ponikva, Vasle Neža, Stobenik, Rezman Marija, Vrhe, Jezernik Marija, Kale, Avberšek Jozeta, G. Ponikva, Sređenšek Ana, G. Ponikva, Verzelak Neža, Grče, Rezman Barbara, G. Ponikva, Prešiček Eliz., Marof, Neimenovan; po 4 K: Verzelak Marija, Grče, Verdev Marija, Kale, Razdevšek Janez, G. Ponikva, Razdevšek Marija, Brezovo, Neimenovana, Vrhe, Zupanc Janez, Sp. Ponikva, Sređenšek Martin, G. Ponikva, Divjak Frančiška, Grče, Uranjek Stefan, Sp. Ponikva, Prnovšek Antonija, Sr. Ponikva; po 5 K: Pečnik Franc, G. Ponikva, Ovčar Marija, Kale, Neimenovana, Sp. Ponikva, Neimenovana, Sp. Ponikva, Kveder Andr., Studence, Pajenk Feliks, Podkraj, Bučar Franc, Vrhe, Neimenovana, Sp. Ponikva, Rezman Marija, Spoil Ponikva, Jelen Anton, Sp. Ponikva, Ograjenšek Kristina in Marija, G. Ponikva; po 6 K: Jelen Barb., G. Ponikva, Neimenovana, Pahole Anton, Vrhe, Neimenovana, Vrhe; po 7 K: Sređenšek Franc, Gor. Ponikva, Razdevšek Janez, Sr. Ponikva; po 10 K: Kos Lovro, Studence, Rezman Terezija, Sp. Ponikva, Praprotnik Antonija, G. Ponikva, Vasle Jožef, Stobenik, Kos Boštjan, Studence, Hrastev Ant., Sp. Ponikva, Ograjenšek Jakob, Kale, Miheljak Lovro, Stobenik, Neimenovana, Marof, Podvršnik Janez, Stobenik, Razdevšek Marija, G. Ponikva, Zupanc Martin, Vrhe, Verdev Alojzija, Kale, Tkavc And., Kale, Verdev Marija, Kale št. 2. Vasle Florijan, Brezovo, Verdev Ivan, Marof, Vinder Filip, Grče, Jezernik Janez, Sr. Ponikva, Medved Franca, Sr. Ponikva, Medved Jožef, Studence, Prnovšek Franc, Sr. Ponikva; po 12 K: Jelen Matija, Sp. Ponikva, Tkavc Franc, Brezovo, Verdev Franc, Kale; po 13 K: Neimenovan; 14 K: Verdev Marija, Marof; 16 K: Uranjek Franc, Sr. Ponikva; po 20 K: Vasle Jožef, Brezovo, Kos Janez, Studence, Jezernik Mart., G. Ponikva, Vasle Franc, Stobenik; Neimenovan na G. Ponikvi 50 K, Neimenovana 100 K; Gorišek Ivan, 25 K.

Prihova za Tiskovni dom. Tudi pri nas se je misel, postaviti Tiskovni dom hitro udomaćila. Vsi želimo, da bi naši dobri v Mariboru izhajajoči listi dobili veličastne prostore v novem domu. Začela se je živahnna agitacija. Dekleta Mar. družbe so hitro začele med seboj nabirati in pošljejo za novo leto Tiskovnemu domu 163 K; rodbina Rakova je darovala 20 K, družina Dobrškova 20 K, Vrbischa 10 K. Bog živi vse posnemovalce!

Zadružna zveza v Ljubljani (oddelek za Štajersko) v Mariboru naznanja, da se vrši skupščina za l. 1916 dne 4. februarja v Celju v hotelu »Bel vol«. Isti dan popoldan se vrši v Celju občni zbor Slov. Kmetske Zveze, pri katerem bo govoril načelnik Jugoslov. kluba drž. poslanec dr. Korošec. Agitirajte za obilno udeležbo!

Kmetijska družba v Gradcu ima dne 21. in 22. marca svoj občni zbor. Poleg zanimivega sporeda so letos na vrsti tudi volitve. Častna dolžnosť vseh slovenskih podružnic je, da izvolijo na občnih zborih meseca januarja ali februarja delegate za skupščino, kateri se morajo iste tudi udeležiti in da stavijo predloge za razpravo.

Kmetijska podružnica v Sv. Lovrencu na Dr. polju vabi k občnemu zboru, kateri se vrši v četrtek 17. jan. ob 8. uri zjutraj v posojilnični sobi pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Na dnevnem redu je poročilo in volitev odbora, volitev delegata za skupščino v Gradcu, sprejemanje udnine, naročilo na deteljino in runkeljovo seme ter go spodarski govor nadrevizorja Vlad. Pušenjak. Go spodarji in gospodinje pridev v obilnem številu.

Novi vojaški nabori. Vojaški nabori mladenčev, rojenih v letu 1900, se bodo vršili v mesecu januarju 1918: za okolico Maribor dne 24. in 25. januarja; za mesto Maribor 28.; Lipnica 20. in 21.; Vagna 22.; Radgona 23.; Sv. Lenart v Slov. goricah 26.; Slov. Bistrica 27.; Celje okolica od 14. do 18.; Celje mesto 14.; Ljubno 19.; Mozirje 20.; Šmarje pri Jelšah 22. in 23.; Trbovlje 24.; Brežice 26.; Kozje 28.; Šoštanj 14.; Slovenjgradec 15.; Marenberg 16.; Ljutomer 18.; Ptuj mesto 20.; Ptuj okolica od 20. do 22.; Ormož 23.; Rogatec 25. in Konjice dne 27. januarja.

Slovenski junak Mlaker zopet odlikovan. V priznanje odlično junaškega zadržanja pred sovražni kom je cesar vnovič odlikoval znanega slovenskega junaka nadporočnika Albina Mlaker, in sicer z zlato hrabrostno kolajno za častnike.

Slovenci! Vaša narodna dolžnost je, da govorite na svoji zemlji vedno le slovenski! Poslužujte se povsod: v uradih, trgovinah in v vsem javnem življenju le slovenskega jezika. Zapomni si slovenski kmet: Trgovec, ki Ti prodaja blago, je odvisen od Tebe in ne Ti od njega. Uradnik v mestu je radi Tebe in ne Ti radi njega. Zahtevaj zato od obeh, da bodača govorila s Teboj v Tvojem jeziku.

Nekaj za župane in občane. Iz marenberškega okraja se nam piše: Od vseh strani se slišijo pritožbe o sedanjih težavnih razmerah. Posebno čutijo te razmere župani, pred vsem v hribovitih in v velikih občinah. Brez tajniške pomoči grozno trpijo. Občanom niti bližu ni znano, koliko dela je v pisarni in koliko potov mora opraviti župan, če hoče vsaj približno rešiti vse naloge. Kmet-župan je za vse odgovoren, za vsako revizijo, za vsak Claryjev in glavarjev odlok. Če vse tako ne izvrši, kakor mu predpišejo uračniki, pa se mu grozi z vpoklicem ali hudo kaznijo. Ker nima svojih delavskih moči, mora delo na svojem posestvu pustiti, zanemarjati ali pa le površno opraviti. Župan mora zmeraj misljiti in delati za občino, za glavarja, za uradnike, za deželo in za državo. Občani naj torej imajo potapljenje z župani in upoštevajo njih težavnin in zelo mučnih položaj.

Pošiljanje denarja v Rusijo ustavljen. Poštno ravnateljstvo nam naznanja, da je od dne 2. januarja naprej ustavljen pošiljanje denarja vojnim vjetnikom v Rusiji potom poštnih nakaznic.

egromen, ker ga pri begu ni bilo mogoče spraviti čez reko. Tudi na drugih krajih se je našlo obilno plena. In to je borba za zaželeni mir, kojega pričakujemo. Iskrene pozdrave! — Jože Lah od Sv. Benarta pri Veliki Nedelji.

Gospodarske novice.

Resna beseda našim oblastim. V „Slov. Gospodar“ štev. 51 z dne 40. dec. 1917 smo priobčili članek pod gornjim naslovom. V tem članku je opisan slovenski kmet razne krivice, ki se godijo našemu kmetskemu prebivalstvu in kako oblasti merijo z dvojno mero, drugače, če merijo meščanu, drugače, če pride na vrsto kmet. Z ozirom na ta naš članek zahteva, kakor smo izvedeli, cesarska namestnica v Gradcu potom mariborskega okrajnega glavarstva podrobnih podatkov in števil glede naših trditev. Danes objavimo samo nekaj točk: 1. **Rekvizice in živil.** V mestih Gradec, Maribor, Ptuj in Celje se ne rekvirira ne žita, ne moke, ne fižola in ne drugih živil. Na kmetih pa se rekvirira z veliko strogostjo. 2. **Rekvizicija živine.** Kmetu se vzamejo zadnji voli iz hleva, da, celo dojne krave se rekvirirajo na kmetih, da ima mestna gospoda kaj mesa. V mestih Gradec, Maribor, Ptuj in Celje pa smejo meščani sami prosti prodajati živino. Tu nima živinoprometni zavod ničesar opraviti. 3. **Oprostitve.** Glede te točke nam niti ni treba navajati dokazov. Naj oblast sama pogleda, koliko je oproščenih kmetov in koliko mestnih trgovcev in agentov. Z ozirom na točke 4., 5. in 6., t. j. glede obvezovanja uradnikov, glede na odmero da v krov in glede na odlikovanja pa je vsakemu jasno, kako stojimo. Omenjamamo še samo, da na prmeščanom, ki imajo polne hleva sena, ni bilo treba oddati ne kilograma, dočim so kmetom vzeli v mnogih slučajih toliko krme, da bo njegova živina gladovala, ali pa jo bo moral odpričati. Cesarski namestnik je odredil, da sme kmet porabititi za vsake odrasle osebo samo 50 kg mesa in špeha žive teže zaklane svinje. V mestu pa uživanje mesa v zasebnih gospodinjstvih ni omejeno. Kdor ima dovolj denarja, sme magari desetkrat na dan jesti meso. Le ubogemu kmetu, ki se je trudil noč in dan z rezo živine, se je od grofa Claryja strogo določilo, koliko mesa in masti sme zavžiti celo leto. Vprašanje dvojnemere, s katero merijo g. Clary in njegove oblasti kmetu in meščanu, je poglavje, o katerem še bomo večkrat govorili in na katero bodo naši poslanci kakor prej tako slej v drž. zboru opozarjali našo vlado in javnost.

Slovenske kmetice o Claryjevi svinjski naredbi. Piše se nam: Koprivniške žene odgovarjam o grofu Claryju z ozirom na njegovo odredbo glede odzaje masti in mesa in da se svinje ne bi smeje drugače zaklati, kakor da se mora poprej naznaniti o krajnemu glavarstvu. Gospodje po mestih lahko takoj pišejo, ki sedijo pri zelenih mizah. Ali nam kmetice redijo drugače: Svinjereja je težavna. Vsled letosne suše je zrastlo malo svinjske krme. Sedaj pa mislimo nemški gospodje pri zelenih mizah v Gradcu, kakšna mast da se bo letos cedila iz svinj. Naj le pride grof Clary malo pogledat, kako se kmetice zelo trudijo s svinjerejo. Skoro pol ure daleč moramo nositi vodo in drva moramo same sekati in cepiti, da se svinjam kuha krma. Potem pa, ko bi se kaj zredilo, bi se pa še moral pri glavarstvu prositi, če smemo zaklati. A tedaj se pa ni treba glavarstvu naznaniti, kadar se svinjam nosi živež? Gospodje menda mislimo, da je treba svinjo samo enkrat na dan krmiti in da od tega zrastejo kar celi centi masti. Svinje se mora po petkrat na dan krmiti. A gospodje v Gradcu tega seveda ne vedo, ali pa nenečajo vedeti. Gospodje naj naredijo po svojem, a me bomo pa tudi po svojem. Ne dražite nas! Ali ne veste, nemški gospodje v Gradcu, da smo kmetice steber države?

Grof Clary je pri obedu po štiri vrste mesa. Prijatelj lista nam piše iz Gradea: Claryjeva odredba, da sme kmet uporabiti za hrano svoje družine in delavcev samo 50 kg žive teže zaklane svinje, oziroma 30 kg suhega mesa ali špeha, je izzvala pri kmetskemu prebivalstvu veliko nevoljo. Ta nevolja je tudi v vsakem oziru opravičena. Dočim grof Clary, predpisuje kmetu, ki redi svinje in govedo, tako bomo množino mesa in masti, pa uživa cesarski namestnik sam pri enem obedu po štiri vrste mesa. To mi je znano iz čisto zanesljivega vira. Grof Clary si je dal spraviti nedavno večjo množino svinjske masti, dobiva na teden po več kilogramov surovega masla. Prihodnjič vam bom poročal še o drugih takih Claryjevih dobrotah.

Oskrba z usnjem v slovenjgraškem okraju. Župani celega okraja so se obrnili na mene s prošnjo, da posredujem radi usnja. Da mi ni treba pisati vsakemu županu posebej, si dovoljujem tem potom javiti županom, da sem takoj stavl v tej zadevi na Dunaju interpelacijo, v kateri sem tudi zahteval, da se dovoli kmetom dati kože doma zaklane živine usnjarijem v delo. Kak uspeh bo imela interpelacija, tega še ne vem. Obrnil sem se pa zajedno tudi v Gradcu na gospodarski oddelk Štajerskega obrtno-pospeševalnega zavoda s prošnjo, da skrbi ta zavod za usnje celega okraja. Javilo se mi je, da je Štajerska dobila za leto 1917 iz Dunaja nakazanih 50

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču med Brento in Piavijo živahen artilerijski ogenj, sicer pa položaj nesprenjen. — V Macedoniji bruha bolgarska artillerija hud ogenj na sovražne postojanke. — Sicer pa na nobenem bojišču kaj posebnega.

Pohod v sovražno deželo.

Ob Piavi. Kakor znano, soške fronte ni več. Kar nam je sovražnik v dveh in pol letih, v 11 krvavih bitkah z groznimi izgubami iztrgal, to so si naše in zavezniške čete priborile meseca oktobra 1917 skoraj v 2 in pol dneh. Zemljelačni tujec je že dobil in še dobiti zasluzeno plačilo. Vihar vojne je izginil iz primorskih tal, čeravno je žalibog pustil grozna znamenja, toda to se bo nadomestilo. Danes, ko pišem te vrstice, imamo tri reke za seboj in sicer Sočo, Tilment in Medino, naši topovi bruhajo ob Piavi. Plena in živeža je veliko. 20 dni že nosim laške čevlje in doloma tudi obleko; obuvalo in obleko bi lahko vsak dan izmenjal. Imel sem tudi priliko se poslužiti vienskega žlahtnega vina, drugih izvrstnih pijač in jedil, kajih bržkone Kadorna v presenetljivi nagljeni mogel vzeti s seboj. Na cesti, ki pelje iz Kordoputa proti reki Tilment (8–10 km) se je nahajalo nešteto topov vseh vrst, osebnih, sanitetnih in težkih avtomobilov, trenskih voz, koles, municije itd., in sicer na obeh straneh ceste, tako da je le v sredini bil prostor za korakanje. Plen je bil zato tako

tisoč kg usnja, katero se je porazdelilo na štajerske usnjarije in trgovce z usnjem. Za slovenjgrški okraj je dobil g. H. Potočnik nakazanih 285 kg, za Šoštanjski okraj g. J. Klemenčič v Šoštanju 245 kg. Za marenberški okraj pa mora skrbeti za usnje g. Karel Wrenschur. Koliko je prišlo od nakazanega usnja na posamezne občine, tega seveda ne vem in je tudi težko dognati. Najboljše bi pač bilo, da vsaka občina priglasi pri dotednih usnjarijih potrebljeno količino usnja. Obljubilo se mi je v Gradcu, da se tisto oziralo še posebno na te okraje. — Poslanec dr. Verstovšek.

Priglasitev sadjevca in sadnega jesiha. Cesarska namestnica je odredila, da morajo pridelovalci do 15. januarja 1918 priglasiti sadjevec, če ga imajo več kot 600 litrov, in sadni jesihi, če so ga pridelali več kot 60 litrov. Tudi obtniki in kupčevalci s sadjevcem in jesiham morajo svoje tozadevne zaloge prijaviti uradu »Gentüse-und Obst landesstelle, Gradec, Kaiserfeldgasse št. 29.« Pri občinah so v to svrhu na razpolago uradne dopisnice. Kdor svojih zalog ne bo naznani, je v nevarnosti, da bo občutno kaznovan.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu ni bilo v pretekli dobi skoro nobene kupčije s tujim hmeljem, in so bile cene samo na papirju. Gibale so se med 140 in 150 K za 50 kg. — V preteklem letu je v Avstriji zaradi pomanjkanja ječmeja bodisi popolnoma bodisi deloma ustavilo obrat 48 pivovarn.

Cene za les. Dunajske velike lesne trgovine so sklenile sledče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi (smrekov, jelov, bukov les) 45—60 K; hlodi (bukov, hrastov in sploh trd les) 98—120 K; hrastove debele deske 240, tanje 268 K. Otesani ali oglati žagan les (smreka, bor, jelka) 65—85 K, bukov in hrastov pa 230 do 260 K. Za Češko so lesne cene za 15—20% višje, v Galiciji pa za 10—15%. Štajersko so določene sledče razmeroma nizke lesne cene: Mehki hlodi neotesani 40—60 K; trdi 55—100 K; mehki deske 90—120 K; oglati ali otesani mehki hlodi 80—110 K; trde deske 110—200 K. Cene za les naraščajo, blaga je malo, popraševanje pa živalno.

Maribor. Dne 25. januarja se bo v franciškanski cerkvi kakor navadno slovensko obhajal praznik Matere Milosti. Vabimo hvaležne Marijine častilce, da se te svečanosti kolikor mogoče pridno udeležijo.

Maribor. G. trgovec Andrašič se je oglasil v našem uredništvu in je z ozirom na naše poročilo o zaprišegi novih mariborskih meščanov izjavil, da mu niti v sanjah ni prišlo na misel, da bi bil rabil podtikane izraze. On je po končani slavnosti pri obedu rabil približno naslednje besede: »V imenu »spodnje hiše« in navzočih trgovcev si usojam vzdigniti čašo ter napiti g. županu in mu pokloniti cvetico, da bi mu bilo še večkrat usojeno sprejeti v roke prisego 25 novih meščanov.« To je govoril in nič drugače. Če so nemški listi kaj več pisali, so — lagali. — Mi smo omenjeno notico posneli po graških nemških listih. Čudno, da so poročevalci teh listov besede g. Andrašiča tako zlorabili. Kot pošteni časnikarji vzamemo izjavo poznanega g. Andrašiča z veseljem na znanje in s tem lojalno popravljeno naše tozadenvno poročilo.

Maribor. Kdor hoče v mestni klavniči klati svinje, mora poprej napisati prošnjo za klavno dovoljenje, naslovljeno na magistrat. V prošnji mora ovedati, da želi klati svinjo, ki je težka približno takliko in toliko kg, da bo porabil meso in mast za domače potrebe in da je v družini na hrani takliko in toliko oseb. Prošnjo se nese na magistratu v sobo št. 9, kjer se zapiše v zapisnik. Od tam se nese prošnjo ravnatelju klavnice Kernu, ki jo potrdi. Še le potem smeš klati svinje. — Na kmetih še občine niso dobile tozadenvnih navodil. Torej je še klanje svinj na deželi prost.

Hoče. Katoliško bralno in gospodarsko društvo in Dekliška Zveza imata v nedeljo, dne 13. t. m., popoldne po večernicah v kapeljici svoj občni zbor, ob enem je tudi tombola. Pridite v prav obilnem številu!

Sv. Anton v Slov. gor. Dne 17. dec. je umrla Helena Kukovec iz Andrenc. Pokojna je bila vedno vzgleđ dobre krščanske gospodinje. Kako zelo priljubljena je bila pri vseh, je pričal njen pogreb. N. v. m. p.!

St. Lovrene nad Mariborom. Na boštjansko nedeljo, t. j. dne 20. januarja, se bo pri nas vršil gospodarski shod. Naprošen je tudi en državni in deželni poslanec. Domačini in sosedje, pridite!

Zbigovali pri Radgoni. Tukajšnja begunka iz Goriškega Ivana Štubl, ki se nahaja od leta 1916 v Zbigovalih, ima šest sinov-vojakov. Ti so: Alojz, Karrel, Franc, Josip, Ivan in Emil. Pač častno za slovensko mater, ki je zredila toliko sinov za cesarsko sruknjo!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 30. dec. je po zelo kratki mučni bolezni in sprevidea s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala mlada kmetica Antonija Stramič iz Stanetinjec. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi na novega leta dan. Rajna je bila komaj 34 let stara ter zapušča moža in pet majhnih otrok. Naj ji bo zemljica lahka!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Stalni dobrotnik tukajšnje revne šolske mladine so naš vlč. g. župnik Josip Weixl, ki so tudi letos v enak namen darovali 10 K, za kar jim zahvaljuje v imenu uboge šolske mladine — šolsko vodstvo.

Veržej. Na Božič je nagloma umrl Ivan Rajnar, veren, pošten in značajen mož, ki je bil zradi svojega mirnega nastopanja občne priljubljen. Polnih 16 let je gospodaril pri tržanki Ter. Oni šak, 9 mesecev je bil tudi v vojni službi. Dolgotrajna, zavratna bolezen ga je spravila pod grudo. N. v. m. p. — Dne 20. decembra je zaspala v Gospodu po dolgi bolezni Jera Žabota, žena veržejskega cerkvenika. Dva dni pozneje se je vršil pogreb, katerega so se razen domačih občanov s svojim župnikom pridružila tudi iz Marijanšča 2 duhovnika ter več slovenskih klerikov in fantov. N. p. v m.!

Ljutomer. Tukajšnji železniški uslužbenec Košar je padel pretekl petek dne 4. t. m. pri premikanju tako nesrečno pod lokomotivo, da mu je stroj odrezal obe nogi; razven tega pa še je dobil nevarne poškodbe v trebuhi in na glavi. Umrl je že eno uro potem na poti v radgonsko bolnišnico. Zapušča vodo s 6 nepreskrbljenimi otroki. Pokojnik je bil marljiv, skrben in zanesljiv v svojem poslu. Težko ga bodo pogrešali na kolodvuru. N. v. m. p.!

Sv. Marko niže Ptuja. V nedeljo po večernicah, dne 13. t. m., bo v »Posojilnici« občni zbor Branega društva.

Ptuj. Ker je tajnik Kmetske hranilnice in posojilnice pri vojakih, prošnja za oprostenje pa še ni rešena, in ker nimamo v okolici Ptuja na razpolago uradnika, ki bi lahko vodil posojilnico, mora prihajati uračnik iz Maribora, kateri vsled obilice svojih poslov more priti le v nedeljo. Prosijo se vse stranke, da ta vsled vojne nastali psložaj upoštevajo in se v nedeljo od 9. do 12. ure predpoldan in popoldan pred in vo večernicah od 1. do 4. ure potrudijo v posojilnico, kjer lahko opravijo svoje posle. Upramo, da bo kmalu mogoče uračovati v večjem obsegu!

Sv. Jurij ob južni žel. Vabimo k občnemu zboru Kmetijske podružnice v Št. Juriju ob južni žel. v nedeljo, dne 20. t. m., ob 9. uri dopoldne, v ljudski šoli v Št. Juriju. Vspored: 1. Poročilo načelnika in tajnika. 2. Poročilo blagajnika in pregled računov za leto 1917. 3. Volitev delegatov za občni zbor v Gradcu. 4. Pobiranje udnine za leto 1918. 5. Predavanje potovalnega učitelja g. Goričana. 6. Raznoterosti. 7. Volitev novega odbora.

Teharje. Naša druživa prirede prihodnjo nedeljo, t. j. dne 13. januarja, popoldne po večernicah dr. Krekovo slavnost z tako zanimivim vsporedom. Čisti dobiček je namenjen Tiskovnemu domu v Mariboru. Pridite v obilnej Števili, da tako pomagamo tudi mi posaviti sredi »nemškega« Maribora ponovni Tiskovni dom.

Celje. Mestni magistrat naznanja, da je s 1. jan. stopilo v veljavno novo obdajanje psov za mesto Celje. Do dne 15. februarja morajo biti na mestni policiji naznanjeni v svrhu obdajanja vsi psi, kajih lastniki se nahajajo v Celju. Za pse, priklenjene na verige, je plačati 10 K letnega davka, za ostale pa 15 K. Za vse pa, ki so samo mimogrede v celjskem mestu. 4 K davka.

Lepanjiša pri Mozirju. Dne 31. dec. smo spremiščali k zadnjemu počitku vrlega moža in dobrega rostešnika Franca Miketa. Star je bil 62 let. Bil je skrben in vnet za gospodarstvo. Bil je veren mož, znan daleč na okoli. Blagemu možu svetila večna luč!

Saleška dolina. Dne 23. nov. in dne 23. dec. so se priredili trije delavski shodi in sicer v Skalah, v Velenju in v Št. Janžu na Vinski gori. Govoril je in obširno razlagal o uspešnem delovanju g. državnega poslanca dr. Karla Verstovška, ruder V. Zaje. Vsi trije shodi so se izborno obnesli. Delavci so povsočili izrekli neomajeno zaupanje svojemu poslancu dr. Karlu Verstovšku.

Brežice. Slovensko katoliško izobraževalno društvo, Dekliška zveza in Slovenska Straža priredijo v nedeljo, dne 13. t. m., popoldne po večernicah, v župnišču svoj redni letni občni zbor z govorji in deklamacijami. Pridite v obilnem Števili!

Mrkopalje na Hrvatskem. Naznani, dobrodošli »Slov. Gospodar«, da je umrla dne 2. dec. mnogoletna bralka »Slov. Gospodarja« gospa Antonija sopoga vmir, nadučitelja g. Franca Sinko v Mrkopolju, kateri že 50 let služuje ter je 40 let zvest naročnik »Slov. Gospodarja«, da poizve vsaki teden, kaj se li godi po Slov. Stajerju, zlasti pa v rojstnem kraju, pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Bila bi letos zlata gostinja, toda smrt je uničila, tedaj ne več tukaj, ampak nad zvezdami se vidimo!

Najnovejša poročila.

Sporna tečka mirovnih pogajanj.

Trockij je na čelu ruskih mirovnih posredovalcev dospel v Brest Litovsk. Pogajanja se se torej niso razbila, kaker so se nekateri bali. Pač pa je tečka o samoodločbi narodov, v kolikor pridejo v poštov nekdanje ruske pokrajine Poljska, Litovsko, Kuronsko, še vedno sporna. Nemci so na stališču, da se je samoodločitev v teh pokrajinah deloma že izvršila, deloma pa se bo; o umaknjenju čet pa sedaj nočjo nič slišati. Boljševiška vlada jim je nato odgovorila: »Nemci govorijo o tako zvanem izrazu volje, ki je bil že podan na Poljskem v Kuroni in v Litevski. Nemci dobro vedo, da gre samo za izraz volje skupine novo ustvarjenih državljanov in posestnikov v zasedenih pokrajinah, da pa o narodih samih ni govorja. Pod izjemnim stanjem, pod nemškimi bajoneti in pod vodstvom generalov je smešno govoriti o svobodnem izražanju ljudske volje. Če so si tega tako svesti, da je ljudska volja taka, kakor oni žele, da bi bila, zakaj se potem tako zelo boje staviti svojedno vprašanje do prebivalstva. Nemška vlada je pripravljena opustiti del zasedenih pokrajin, ki pridajo Rusiji brani se pa zapustiti Poljsko in Litevsko. Tega ruska revolucija ne more sprejeti in ne bo nikdar sprejela. Ruska revolucija ne bo storila nobenega koraka nazaj. V takih okoliščinah pač ni upati, da bi se že zdaj sklenil mir. Že to je veliko, če se bo podaljšalo premirje, ki poteče dne 14. januarja.

Boljševiki in Ukrajinci.

Mirovnih pogajanj v Brest Litovsku se tudi udeležujejo zastopniki ukrajinske ljudovlade. Boljševiki torej sedijo skupaj z Ukrajinci pri isti mirovni mizi. Na Ruskem se pa tepejo med seboj. Dne 5. januarja je namreč poteklo premirje, sklenjeno med boljševiki in Ukrajinci, in bo med četami obeh strank se je že začel z vso srditostjo.

Brez Alzacije in Lotaringije ni miru.

Preteklo nedeljo je sklical francoski ministrski predsednik Bacelinke vseh francoskih strank, da jim naznani razloge, vsled katerih Francija odklanja mirovne predloge. Pri tej prilili je reklo: Dokler Nemčija ne vrne Franciji deželi Alzacijo in Lotaringijo, kateri ji je odvzel v francosko nemški vojni leta 1870, ne sklene Francija nobenega miru.

Nove cene. Vsled velikanske draginje smo primorani zvišati tudi cene listov v podrobni razprodaji. Od zdaj za naprej stanejo posamezne številke »Slovenskega Gospodarja« 16 v, pondeljkove »Straže« 10 v in petkove »Straže« tudi 16 v, kar naj cenj. kupovalci listov blagohotno vzamejo na znanje.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru naznanja cenenim odjemalcem, da bo njena trgovina celi mesec januar vsak dan od 3. ure popoldne naprej zaprta radi ogromnega dela, ki se kupiči dan za dnevom znotraj in radi pomanjkanja osobja.

Cene za naznanila ali inserate v Slov. Gospodarju se zvišajo. Draginja od dne do dne bolj naraste. Tako se je podražil papir za 600%, barva za 400%, masa za valjarje za 1000%, surove olje za 300%, kurjava za 500% itd. Zaradi tega smo žal prisiljeni od zdaj za naprej zvišati ceno za inserate. Od zdaj za naprej bo stala pri enkratni objavi 1 petitrsta, ki je 3 milimetre visoka in 47 milimetrov dolga 48 vinarjev. oziroma kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vinarjev; pri dvakratni ali večkratni objavi pa bo stala petitrsta 40 vin. oziroma kvadratni centimeter 30 v. Pri »Malih oznanilih« pa bo stala vsaka beseda 10 v. Cenjene inserente prosimo, da blagovolijo to zvišanje vzeti na znanje.

Kako si je treba naročiti Slovenskega Gospodarja? List je treba plačati vedno naprej. Kdor si list načri po dopisnici, dobi le eno številko s poštnico na ogled. Šele, ko pošije denar, se mu začne list redno pošiljati. Svetujemo vsem, ki želijo postati novi naročniki našega lista, da ne pišejo pravokrat dopisnice in ne zahtevajo.

vajo lista s položnico na ogled, ampak naj si kujo na pošti poštno nakaznico ter nam takoj pošljejo po nakaznici denar, potem bodo list dobili v roke tekom enega tedna. Če pa najprej zahtevajo od nas položnice in potem po njej pošljejo denar, lista gotovo pred tremi tedni ne bodo redno dobivali, ker položnice mi preko Dunaja včasih še le čez 10 dni dobimo. Na položnico ali nakaznico napiši razločno svoje ime ter kraj in pošto. Ako si list že dozdaj dobival, napiši na položnico ali nakaznico besedo: star naročnik in pristavi zraven tisto številko, ki jo najdeš na ovitku svojega lista. Če si pa list naročiš prvokrat, potem pa zapiši na položnico ali nakaznico: nov naročnik. »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K; za vejake za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K.

Naročniki, pozor! Pri poštni hranilnici na Dunaju stavljajo uradnice, ker se jim ni zvišala plača, kakor so zahtevale. Radi te stavke ne dobimo skoraj nobenih položnic iz Dunaja. Mi torej ne vemo, kdo nam je poslal naročnino. Zato se zdaj dogaja, da marsikateri naročnik, ki je list že plačal, lista kljub temu ne bo dobil, ker še minismo dobili denarja. Posebno novi naročniki bodo še morali potpreti, dokler se razmere na Dunaju ne izboljšajo. Kdor pa si lis želi na novo naročiti, naj ne piše dopisnice in ne zahteva položnice, ampak naj takoj pošlje denar po nakaznici ter naj pristavi k svojem imenu tudi besede nov naročnik. Potem bo list takoj dobil.

Križev pot za vojni čas je nedavno izšel v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vsebina je mila, res v srce segajoča, nanašajoča se na razne razmere, ki so nastale vsled vojske ter silno tolažljiva za trpeče domače vojskujočih se vojakov. Pridejane so molitve za mir, kakor tudi prošnje za žive in pobožnost za duše rajnih naših vojakov. Knjižica stane s poštnino vred 30 vinarjev in se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Jo kako priporočamo!

Licitacija uvažljivosti.

F. Ž. Sp. d. Vol. Št.: Obrnite se s posebnim pismom na deželnega odbornika dr. K. Verstovšeka v Mariboru. Opišite mu ves Vaš slučaj. Pozdrave! — Mała Nedelja: Žal, imamo pre malo prostora za take pozdrave. Naj raje opiše boje njegovega oddelka. Pozdravljeni! — I. F. Brengova: Hotinja vas je v župniji Slivnica pri Mariboru. — Postiljon V. R.: Hvala Vam lepa za članek. Bomo priobčili v prihodnji številki. Le večkrat nam kaj poročajtel — Slovenski topničarij ob Piavi in drugi: Za poslane pozdrave iskrena hvala! Slovenski junakom vračamo rodoljubne pozdrave! — Staritrg F. F.: Obrnite se na dotedni naslov. — Poljčane: Obrnite se do svojega državnega poslanca. — Sv. Jurij v Slov. gor.: Pride prihodnjič med „žrtve.“ — Dopisniku o zaprisegi novih mesečanov v Mariboru: G. trgovec Andrašič nam zatrjuje, da je izvršil potrebne trgovske šole z odliko in je nemškega jezika v besedi in pisavi polnoma zmogen. Njegovo geslo baje je: Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš. — Dogode: Poročajte nam, kdo hujška proti jugoslovanski deklaraciji. Takim nemškutarjem, ki pljujejo v lastno skledo, je treba odkupiti korajžo. Pozdrave! — Stavenski vrh: Za to številko prepozno. Priobčimo prihodnjič. Poročajte o tem poslanec Roškarju! — Sv. Ana v Slov. gor.: Prepozno za tokrat. — Podova: Opišite cel slučaj poslanec Pišku. — Oblaki: Juršinci: Prihodnjič. — Pepe Muropoljska: Hvala za izvrsten članek, ki pa je do spel za to številko prepozno. Iskrene pozdrave! — F. V. Botkovec: Žveplje in galica se naroci počebini pri okrajnem zastopu. Ali bo letos dovoli galice, še sedaj ne vemo. — Braslovče: Bodemo priobčili. — Več dopisov in poročil smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjič.

Doterijske številke:

Grader, dne 2. januarja 1918 56 84 24 59 86
Loc, dne 5. januarja 1918 11 76 12 29 79

Vabilo na naročbo Pondeljkove Straže. Straža, ki izhaja v pondeljek, se more naročiti tudi sama za se. Sama pondeljkova Straža stane:

za celo leto	K 4.—
za pol leta	K 2.—
za četrt leta	K 1.—

Naročnina se pošlje na naslov Upravnštvo Pondeljkove Straže v Mariboru. Že zadnji pondeljek smo priložili položni e nekdajnega Našega Doma, po katerih se tudi lahko pošje naročnina za Pondeljkovo Stražo.

Kompletne kurjake

v vsaki velikosti, stroje za valjenje za male in velike posestnike, mline za drobljenje kosti za priravo kesti za krmo (na roščo ali gnilino moč), se kupi pri tvrdki Nickerl & Co, družba z o. z specijalno podjetje za racionalno gojitve perunine in druge drobne domače živine, Inzersd. řt 84. pri Duraju. Zahtevajte velik cenik. Učna knjiga št. 84 za 1.— K v znamkah. (Mosse 1)

ORGANIST IN CERKOVNIK - (invalid)

Jedem službe kje na boljši župniji. Pred vsem si želi prostost stanovanja, da mogode s kakim vrtom. Če kaže, nastopi tudi začasno. Blagotvorne ponudbe na upravn. řt. Slov. Gosp. pod „Organist invalid“ št. 87.“

Da se v najem debro ideča goština in trgovina s šopek blagov. na okr. cesti Središče-Ljutomer, žgava vina se toči na eto čes. 6000 hl. Pogoji ugodi. Kder žel vseti v najem, se naj oglasi pri Martinu Tratenjak, gostinstv. Vođanci 2, p. Sv. Bolfenk pri Sredisci. (Kiemer 40)

Iščem za svoje posestvo, kateri meri 16 oralov, blizu Slatine le žeče, več ga in pridruga vinčarja. V pošter pride drožna, katera je že bila kje za vinčarja in se pri vs. delu sposa. Dobi zemljo za sebe za živež in vrh tege se dobro plač. Ponudbe pod „Vinčar“ št. 20“ na upravn.

Audrej Kobav pensionist v Smarju pri Ježah, želi kupiti sit v najem vrti majhno posestvo s stavačnijem in hlev. m., na katerem bi se pridešlo za dve osebi in za par av. njihovega živeža. Posestvo bi moralo biti blizu ceste in v ravniču z dobro pitno vodo. Tudi mers biti priložnost kupiti potrebnih drv. (Kiemer 41)

Poštena kuharica, ki žira sama dobre kuhinje, srednjih let, se proti državnemu plačilu takoj sprejme. Oglasili se naj v trgovini gosp. Vršič v Ljutomeru. Sprejme se ob enem tudi priden hapek in najih sjet, h koncu. (Kiemer 42)

Tračnik, dva orala, sladka krma, se da v najem na Tezni pri Mariboru. Vorska se pri Štefanu Ekart, v Staršah 87, Sv. Janž, p. řt. j. (Kiemer 53)

Da zakonska, krepka, brez otrok, iščeta malo posestvo v najem ali za stanovanje z nekaj njive. Sprejmete tudi službo za majhne ali visičarske v maribor. krm. okraju Naslov: Fanž Majer, pri Gratu, Attendorfberg, p. Tobelbab pri Gradeu. (Kiemer 50)

Več mizarskih p. močnikov sprejme mizarske dežavnice s strojnimi obrambi. I. G. Repič, Požalec pri Celju. Stanovanje in hranas v bisi. (Kiemer 45)

Du ovnik v pokonu kupi hišo, pristopno bolj na smotri s posestrom za eno travo. Ponudbe s ceno in upravnijo lista pod „Duhovnih“ št. 47“

Učenec, kreski in zdrav s primerno šouk izobražuje se prej ne takoj v tr. obvi in me anim blazm L. Selwautner na Vrščah.

Zamenjam lepo črno suknemo jopo, moške lovške brašce, bluze, staro pestelj, pernicu in glavnik za šprh, olje in surovo maslo. Predpansike, nove prtične in želeno peč predam proti getovini. Schmid, Maribor, Korotka cesta 18. I. nadstropje. (Kiemer 50)

Išče se pridna služkinja k učiteljskemu paru, katera ima kmetijstvo, mlino za drobljenje kosti za priravo kesti za krmo (na roščo ali gnilino moč), se kupi pri tvrdki Nickerl & Co, družba z o. z specijalno podjetje za racionalno gojitve perunine in druge drobne domače živine, Inzersd. řt 84. pri Duraju. Zahtevajte velik cenik. Učna knjiga št. 84 za 1.— K v znamkah. (Kiemer 51)

Učeneo poštnih staršev in z dobrim řoščem sprijedaval se sprejme v trgovino Davorin Tembah, Sv. Vid pri Ptaju. (Kiemer 51)

Apno, negašeno odda za drva Južef Neger, Maribor, glavni tr. řt. 21. (Kiemer 52)

Proda se zimska suknja za gospode celo prevlečena s kožuhovino. Naglitr. II/III, vrata 15, Maribor. (Kiemer 53)

Mizarski učenec se takoj sprejme. Maribor, Rotorki řt. 8. (Kiemer 55)

Najemninska in obrtna hiša

v Mariboru z velikim dvoriščem in vrtom se proda. Nastaneje pod „Koreška ulica“ L. 54“ na Kremičevu sončeno ekspedicijo. Gradee, Fackler“ (Kiemer 56)

Stare, vedno za izpolnitve popolnoma sposlene

SODE

iz trtega lesa, o joste ali finiševe, kupi vsako močno. Ponudbe z navedo vseh m., števila in kakovosti sodov se počijo na naslov: Industrie- u. Versandwerk „URAX“, Gradee, Strauhengasse řt. 1b. (Kiemer 56)

Lepilo raztiski řt. „SILESIA“ tekoč, za takojšnje rabe za počete, železne tride, obusti in industrije K 15.— 100 kg, v se d. po 200 do 400 kg brutto za set o. od Gradea. V napočnjenih sodih po 100 kg 1 kg po 180 K. Embalaža in doroz se posebej zaračuni. Pošt. a pošljatev: řt. řt. embalaža in poština v plodovitosti posdi 4 K 50 vino 5 kg brez jamstva za manko K 100. Za naročila v vagonih specialeine cene. Vs. ofert neobvezni. Velika raznjava in sicer: debeli zdrob, fiai zdrob in fino moko. Za kvaliteto, da naročnik prejme dober in nepokvarjen mlin se jamči!

Mlin se naroča pri tvrdki: „D. STUCIN, Dunaj XVIII. okraj, Höhnegasse řt. 4.“

Licitacije konj.

Licitacije konj, ki potrebujejo še odpočitka, oziroma takih, ki so nesposobni za vojaško službo, se bodo vršile pri stabilnih konjskih bolnišnicah in razpečalnicah konj kot sledi:

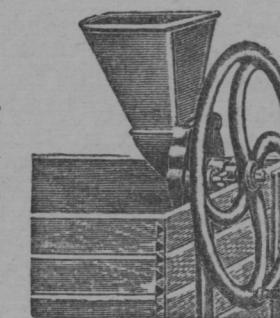
V stabilni konjski bolnišnici v Mariboru dne 12. in 26. januarja, 9. in 23. februarja ob 9. uri predpoldne, v stabilni konjski bolnišnici v Radgoni dne 8., 19. in 28. januarja, 5. in 19. februarja, vsakokrat ob 9. uri predpoldne, v stabilni konjski bolnišnici v Šoštanju pri Celju dne 13. in 27. januarja, 7. in 17. februarja, vsakokrat ob 10. uri predpoldne, pri razpečalnici konj v Ljubljani dne 12. in 26. januarja v Nusakovi vojašnici ob 9. uri predpoldne, pri razpečalnici konj na Unetu pri Raketu dne 10. in 24. januarja ob 10. uri predpoldne, pri razpečalnici konj v Kočevju dne 10. in 16. januarja ob 10. uri predpoldne na Šolskem travniku.

K licitaciji bodo pripuščeni le taki ponudniki, ki bodo imeli od politične oblasti potrjeno legitimacijo, da so kmetovalci. Konjski meštarji in prekupeci ne bodo pripuščeni k licitaciji.

Ročni mlin za zdrob in moko!

Cena
155.— kron.

Poljedeljski
stroji in
orodje!

Teža približno
15 — kg.

Poljedeljski
stroji in
orodje!

Mlin se razpošilja opremljen z zamahnim kolesom in akiranim vsipalnikom. Cena mlinu je v tovarni 155 — kron, plačljivo v naprej brez odbitka; zavjanje in poština se računi za lastno ceno — se pravno. Mlin melje troje vrst izdelka in sicer: debeli zdrob, fiai zdrob in fino moko. Za kvaliteto, da naročnik prejme dober in nepokvarjen mlin se jamči!

Mlin se naroča pri tvrdki: „D. STUCIN, Dunaj XVIII. okraj, Höhnegasse řt. 4.“

(Dopisje se slovensko)

Vsegašnem je depadlo, da je dne 1. decembra 1917 v Lutnici (Srbija) poklical mepo abnega, srčnoljubljenega soprog, go-p. ALOJZA POPELAR e. kr. štabneg. na edn. k. os. zate in veike srebrne arabske kelajne iz zvestega službovanja k sebi. Pegreb se je vši z vojaški mičami, dne 3. decembra 1917 v Kragujevcu.

Brezevo pri Štvrtici, dne 1. jan. 1918

Žaljena vdova: Ana Popelar.

Zahvala.

C kr. avstr. vojaški vdovski in sirotinski zaklad pod načinjnikom pokroviteljstvom Njegovega ces. in kralj. apost. Veličanstva mi je danes po svojem zaupniku g. Ivanu Vodlaku, c. kr. davčnem upravitelju v Šent Ljubljani v Slovenskih goricah znesek po 1000 K, za katero sveto je bil njoj umrli mož Ignac Baum an kot vojak zavarovan, v gotovini iz plačal.

Ne glede na malekostenje premijo, katero sem od podpore v obrokih plačala, temveč bolj na besede, katere se uresničijo, da ima zavarovanje tudi veljavno, ako voj. k domu imre, izrekam najtoplejšo zahvalo zgoraj imenovanemu zakladu za lo dobodelno podjetje, in gospodu upravitelju Iv. Vodlaku za dobrohotno posredovanje.

Spodnji Gasteraj, dne 6. prosinca 1918.

Neža Baumann.

ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se na Janževu udeležili pogreba našega

Ivan-a Rajnar-ja,

posebej še preč. gospodu župniku, nadalje gospodu d. hovniku iz samostana izrekava iskreno hvalo

— Alojzia in Terezija Onišak.

Veržej, dne 6. januarja 1918.

Naznanilo.

Ljudska hranilnica
in posojilnica v

Celju

obrestuje hranilne vloge začenši s
1 januarjem 1918

po 3³/₄ 0⁰.

Specerijska in kolonijalna trgovina

Na Ivan Ravnikar, Na
debelo! Celje drobn.

kupuje po najvišji dnevni ceni

SUHO SADJE ter je za to edini
nakupovalec za okraj Celje.

Kalijevo sol

kemično preiskano 43.20%-no ima še v zalogi
Zadruga v Račah. Vreče mora kupec sam
poslati.

Smrekovo skorjo,

Creslo in kostanjev les kUPI vsako množino
Jakob Vrečko.

Maribor, Cvetlična ulica št. 8. 1092

Hranilnica in posojilnica v Št. Ilju v Sl.
goricah obrestuje od 1. januarja 1918
hranilne vloge

z 3¹/₂ 0⁰.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

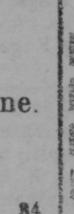
3³/₄ 0⁰.

Za nalaganje po pošti na razpolago položnice poštne hranilnice štev. 92465.

Daje posojila

pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na po-roštvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

OO „HOTEL BELI VOL“, Graška (cesarja Viljema) cesta štev. 9. 00

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in
se obrestujejo po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo brez posebnega
naročila koncem vsakega leta h kapitalu. Hranilne knjižnice drugih zavodov se sprejemajo
brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nala-ganje po pošti so strankam na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice št. 93.871. Rentni
davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajajo pod najugodnejšimi pogoji
in sicer na vknjižbo po 5%, na po-roštvo po 5¹/₂%. Izposojuje se tudi na zastavo
vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih
zavodih prevzema posojilnica v svojo last.
Tozadenvi stroški ne presegajo nikdar 7 K. Pro
šnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris sta-rih posojil dela posojilnika brezplačno, stranka
plača le koleke.

• • •

Ivan Hajny

zaloga in zastopstvo poljedelskih strojev

Maribor ob Dr. Kokošinekova ul. 32,

priporoča cenjenim posestnikom raznovrstne stroje posebno vitelne, mlatilnice slamoreznice, reporeznice, sadne mline, stiskalnice, sezalke, sejalne in kosilne stroje, močno pocinjene brzoparilnike, kotle za žganje žgati in zboljane drobilne mline s katrermi se lahko doseže vsakovrstna moka.

K takojšnjemu nakupu se toplo priporoča, ker se bodo stroji radi pomanjkanja surovin vedno težje dobili in bodo cene vedno višje. Solidna postrebla.

Na dopise se točno odgovarja.

Kotle za žganje in za kuhanje
ter parjenje svinjske krme,
slamoreznice, mline i. t. d.

vse prvorstno ima naprodaj

V. Kvartič,
Šoštanj štev. 130.

„Panorama-International“

Maribor, Graški trg štev. 3, kraven gostilne „K Črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprt cel dan. Vstopnila 50 v. otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravnici velikosti, slikovite in ro-mljene. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdo si enkrat ogleda „Panorama“, pride napot, ker se vedno nove predstave.

Naznanila

za zavarovanje VII. vojnega posojila
c. kr. avstr. voj.-vdovskega in sirotinskega
sklada se sprejemajo v uradnem poslopu okrajnega glavarstva v Mari-
boru, 2. nadstropje, vrata št. 26. —
Vodja pisarne: Janez Ev. Wesenjak.

1021

MALA NAZNANILA.

Na beseda stane 5 vinarjev, petitrsta 18 vin. Mrtaška cenanila in načrte vsake petitrsta 24 v. Izjave in Poslano 26 vinarjev. Za vedno objavo zameni popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torek opoldne.

Dve pridni osebi, ki bi pomagale v gospodarstvu, se sprejemajo v lepo stanovanje pol ure od mesta. Vpraša se pri g. Koprivšek v Mariboru, Bismarkova ulica 1.

Iščem malo posestvo kje na Spodnjem Štajerskem, z gostilno in trgovino, 4-6 oralov. Ponudbe na Josip Rose, St. Johann ob Hohenburgu, Štajersko. 6

Nova "Šladminka" zimska suknja in draga oblike se zamenja za mask ali moko. Maribor, Kereška cesta 34.

Mehka pestal z vložkom, dobro ohranjena, zlata 18 kar. ženska ura; zlate kravatske igle z 81 malimi diamanti, kakor tudi zlati ženski ubani se prodajo za živila. Gospa Fischer, Maribor, Garten-gasse št. 8, I. nadstropje, vrata št. 5.

Cevlji vseh vrst se izgotovijo za posetaike, ki sami prinesajo potrebno usnje in drugo gradivo. Pojasnila daje: čevljarna, Maribor, Grajska ulica št. 10 (Burggasse), med 12. in 1. uro. 11

Singerjev šišalni stroj s sukanom (cvinrom) vred se zamenja za živila. Latinger, Maribor, Perkostrasse št. 5, (Magdalensko predmestje, zraven barak). 25

Zanesljiv majer; mož mora biti izuren v vinogradniški, sadjarški in kliničarski stroki, žena v svinske jereje in mora knhati za majerje, eventualno ima lahko tudi 2 večna otroke, se išeče za rogaško okolico. Vpraša se pod "Zanesljiv majer L 559" pri Klenar hovi delavski posredovalnic, Gradec, Sackstrasse št. 6. (Klenar. 1)

Posestvo v največji bližini mesta, v hiši prostor za stranko (njenike), mlekarstvo, todilnica česulico, lep sadn zelenjadni vrt, se takoj proda. Naslov pove upravnost pod "Stadanci pri Mariboru" (znamka za odgovor.) 27

Vinegradno posestvo 80 minut od Maribora, lepa gospodska hiša, višnici, gospodarsko poslopje, lepketi, vinograd, sadni in zelenjadni vrt, bijeli, gozd, travnik, se proda za 42.000 K. Selinsek, Erzher. Eugenstr. 6, II. nadstrop. desno. 26

Cunje vseh vrst, juta, odpatki nevega sukna, krojaški odrezki, reztrgane nogavice, raztrgane moške in ženske oblike, stare posteljne odeje, koce, kosti, kojske repe, ženske ščetine, lisičje in zajčje kože, kupuje po najvišji cenah M. Tsoninek & Co. Celje. Trgovci in nakupovalci od hiše do hiše dobijo boljše cene. 18

V župnija Št. Ilj v Slov. gor. je na prodaj še skoraj nov domaći miln s kama, ki je posebno prizadelen za vitej ali za motor. C. na 500 K. 33

Nove gorske čevlje in nov kožuh iz finega blaga, podlaga iz konjske kože, je na prodaj. Naslov: Mah Erzherog Eugenstrasse 8/1, Maribor. 29

Na prodaj je 2 leti star, 4 meseca breja vprejna telica. Kdor jo želi kupiti, naj si jo ogleda v Hotinjivsah Št. 12. Prodaja se radi ponujanja krme. 22

Zamenjam za živež ali prodajem razao pohištvo, otroške čevlje itd. Ponudbe upravi lista pod št. 23.

Vinčar se išeče, z 4 ali 5 delavskimi možmi, pod dobrimi pogoji blizu Maribora. Kje pove upravnost Slov. Gosp. pod št. 28.

Dve topli, veliki suknji proda Weixl, Maribor, Zoffija trg 8, 1. v. st., 2. nadstrop. 17

Hiša z gostilno in gospodarskimi posloji ter dve orali zemlje se tako prodaja. Naslov: Jezza Roza, Hajdin, Ptuj. 14

Male lepo posestvo z novozidanim poslojem se tako prodaja. Naslov: Jezza Roza, Hajdin pri Ptiju. 15

Zamenjam

lepo črno jopo iz sukna in zimske plase, bluze, predpasnike, moške lovške srajce, dve starosti, postelji, posteljno blazno in zglavnice za šapek, obleko sirovo maslo in drva Schmid, Kroška cesta 13, I. nadstropje Maribor. 35

Veselo in srečepolno novo leto 1918.

Vam želi tisti, kateri vam skoro vsak dan prinese nekaj novega. Kdo prinaša in odnaša? To je pismonoš! Prijatelj! Ne žaluj denarja! Naroči si "Gospodarja" Jožef Senčar, 50 pismonoša na Dravskem polju.

Kupim velik štedilnik (š. arhend) za denar ali za živila. Naslov pri upravnosti Slov. Gosp. pod št. 21.

Lepa zimska oblike se prodaja Franengasse 2, Maribor. 18

Automatična mišnica

za podzemne K 6/20
za načrte 4 K 30 v.
V eni noči se možete praviti 40 K 30 v.
Nobeno vreme ne vpliva na vse zamudijo. Lovilnica na kuhinjske želizke "Rapid" polovi na tisočih v eni noči, K 570. Lovilnica "Nova" K 2/80 kom. Povsed najboljši uspehi. Mnogo pokrovitih pisan. Se pošilja proti povzetju. Lovilnica 60 vin. Razpoljaljalo. Tintner, Dvor Št. 72. Nenning gasse 35. 26 (Ljubljana)

Kupim ali vzamem v najem hišo, kjer je gostilna zračen in nekaj posestva da se lahko redi nekaj stvari. Na deželi, ob veliki cesti, kjer je mogoče, kje pri županiju v kaki vasi na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe sprejemajo iz priznanih Alojzija Orel, Laški trg.

Dočka zimska suknja za velikega moškega se zamenja za 10 kg špeha ali masti. Naslov pove upravnost lista pod "Suknja št. 1/89".

Minareki učenec se tako sprejme pri celotni oskrbi: Rudolf Salzer, Göhestr. št. 19. Maribor. 1081

KOŽE

lisie, zajcev, dihurjev, konic, srn, t. d. kupuje po najboljših cenah T. Braun, Maribor, Korotka ul. št. 18. 1058

Tropinovec, slivovko, vinsko žganje, vinski kamen, čebelni vosek, strd, jakolka

plača najboljši Jos. Šerec, trgovce, Maribor Tegethoffova ulica 57. 1038

Želim in prosim

gospode in dame, da mi naznanihimo imena gospodov trgovcev, ki bi prodajali konzumne blage. Do piši na tezavno Hugo Pollák, Kralj Vinčičev, Jungmannova ulica št. 55. Praga. Nove druhy zberi. 1007

Gospo

ki so dobro upeljane v industrijskih krogih, pri špediterjih, lekarnarjih, drogistih, rušnikih, poljedelskih zadrugah in veleposrednikih, dobre koristno zastopavjo v kemični tovarni Hugo Pollák, Kralj Vinčičev, Jungmannova ulica št. 55. 1019

Stare ospe in cunje kupuje vsako možino po najvišji cenah Janko Artman, Št. Jurij ob južni ulici. 1019

"Pevači slavec".

Knjiga pod naslovom "Pevači slavec" s tridesetimi krasimi in vini narodnimi pesmi. Pošiljem jo vsakemu, kdor mi p. šteje za K 170 novih neobjavljenih poštinih znakov ali pa denar po poštni naskrbinici. Na dopisnice in splet na brezplačna naročila se pa ne morem osnovati! Naročuje se pri MAT. BELEC pri Št. Bolfanku v Slovenskih goricah via Ptuj 11. 875

Včas včas
Išči za kurjavo

tudi na storu takoj kopij E. Wesslak, Maribor, Tegethoffova ulica št. 19. 484

Posestvo je mogoče z lepim gosdom kupi Matija Obrač, Maribor, Fischergasse 9. 883

Pozor!

Franc Drobnič lesni trgovec v Laškem trgu kepi vsako množino bukovih drogov (švelarjev) ter plača iste po 7:50 komad. Kupim pa tudi okrogel buk les. 754

Bohe jedilne gobе, kumno, vinski kamen, meliško moke; sploh vse delavnice pridelke kupuje v vsaki manjšini po najvišji cenah Janečka Artman, Št. Jurij ob južni ulici. 1018

Na prodaj neve zlidane eno in dvo nadstropne hiše v mestu, davači in občinski doklad protre, z velikimi in majhnimi stanovanji proti solnemu obrnjeno, se prodajajo pod lahkimi pogoj. Vpraša se pri Jožefu Nekrep v Mariboru Mozart-strasse št. 29. 484

Benedikt Hertl, veleposrednik, grad Golč v Kranjih, občajnik, občajnik.

Konjak

dostilliran iz vina lastnega pridelka. Pri oslabeosti od starosti in želodčnih težkočin je iz vina destiliran star konjak že stoljeti znane preizkušeno okrepilo. 12 let starega v 4 pollitrskih steklenicah pašijom franko za 60 K, mlajšega 8 letnega, čudovito bolečino tolazeče v udih, 4 pollitrskih steklenicah pašijom franko za 48 K. Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling in rdeči butenduc per liter K 4/60.

Na prodaj neve zlidane eno in dvo nadstropne hiše v mestu, davači in občinski doklad protre, z velikimi in majhnimi stanovanji proti solnemu obrnjeno, se prodajajo pod lahkimi pogoj. Vpraša se pri Jožefu Nekrep v Mariboru Mozart-strasse št. 29. 484

Gospodje

ki so dobro upeljani v industrijskih krogih, pri špediterjih, lekarnarjih, drogistih, rušnikih, poljedelskih zadrugah in veleposrednikih, dobre koristno zastopavjo v kemični tovarni Hugo Pollák, Kralj Vinčičev, Jungmannova ulica št. 33. 746

,URAX-žebli za čevlje"

Patent glavice "Maus", s trikotno ostrino.

Pošilja se vsako množino po pošti proti povzetju.

Velikost št. 2, 1 zavoj po 1000 komadov K 5/85

Velikost št. 3, 1 zavoj po 1000 komadov K 7/85.

Od 15. novembra naprej se gornje cene radi povzroča cen blagu zvišajo za 10%.

Industrie u. Versandwerke „URAX“ Gradec, Strauchergasse št. 15. (Klenar. 47.)

Naznanilo.

Podpisana usnjarja Ignacij Sinigoj (Steijer) in Jožef Novak v Ljutomeru naznjava tem potom, da vse svinjske kože, koje so bile do 1. maja 1917. nama za vstrojenje izročene, se morajo do 1. februarja 1918. dvigniti. Kdor bi to tega časa ne dvignil teh kož, izgubi pravico do njih.

Pripomnima, da svinjske kože se še nadalje sprejemajo v delo, ne pa teleče, goveje in konjske kože. Ta pripomba je veljavna za čas vojne. Trgovina je odprta v torek, petek in nedeljo.

Ignac Sinigoj, Jožef Novak.

Kmečka hraničnica in posojilnica v Ptiju, minoritski samostan,

naznjava, da se vrši, dokler se ne rešijo vojaška zadeva tajnika, uradni dnevi samo

ob nedeljah od 9. do 12. ure predpoldan in od 1. do 4. popoldan.

Prosimo, da stranke to uvažujejo. Ko bo mogoče poslovanje v prejšnjem obsegu vršiti, se bo javilo.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,

Maribor, Koročka cesta 10.

Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomilne.

URAX-leseni podplati

za popravljanje čevljev. Pošilja se 6 parov, par od 3 K 50 v naprej, za čevljarje, prodajalce na drobno, konsume, zavade, tovarniške obrate, trgovine z usnjem, vojaške delavnice.

Industrija in razpoljalnica "URAX", Gradec, Strauchergasse št. 15.

Prava dobrota za človeštvo je Weberjev patent-podplat, Ideal'.

Se vpogne kot usnje, Brez štrma kot usnje, Nepremičljiv kot usnje, Trpežen kot usnje.

Pri številnih vojaških poveljstvih, obrtih, konzumnih društvih i. t. d. v Avstro-Ogrski v rabi.

Cena za nabiranje podplatev:

Moški in ženski čevlji	1 par	K 7—
čevlji za dekleta in fante	" "	6 50—
otročji čevlji	" "	5 50—

Obnovljenje peté:

iz trdega usnja za ženske in moške čevlje	K 4—
fante in dekleta	K 3—
otročje čevlje	K 2—

Druga popravila

po kakovosti čevljev 1, 2 in 3 K od para.

Edina delavnica: GRADEC, Sackstr. 3.

Prevzemno mesto v Gradcu, Sackstr. 3.

Prevzemno mesto na deželi: Ernest Sark, Ljubljana;

E. Hauck, Opatija 166. Ustanovila se še bodo druga prevzemna mesta v Gradcu, kakor tuji v provinci na Štajerskem. Občinstvo se vabi,

da si ogleda